

Maporoa'k erizkizundiori erantzun dionta

ITZEN OTSA

1.ª A + A.

- A) *Arebara* . . . 3 efitan (Espar, Eskarotz, Yaufi). *Sala-*
zarko ibafean.
- arebea* . . . 1 » (Urdi).
- arebia* . . . 3 » (Olazti, Bakaik, Iturmend).
- B) *Areblak* . . . 1 efitan (Olazti).
- arebek* . . . 1 » (Iribet, -aezk).
- arebak* . . . Gañerako efietan.
- Z) *Amandrea* . . . (Ustaflo).
- amandria* . . . (Urzaink).
- ama* . . . Gañerako efietan.

2.ª D vocal-artean.

- A) *Bat edo bat* . . . 57 efitan (Ullzam, Bazi, Aezk, Etonk).
» *eo* » . . . 26
- B) *Edan* . . . 41 efitan (Edo esan dutenetantsu).
- eran* . . . 8 » (Irib-aez, Goizu, Betel, Olazi, Ya-
bar, Urzaink, Ustaflo, Arizk).
- ean* . . . 24 » (Lafaun, Araitz, Basabu, Sakan).
- vAN = beber* . 1 » (Alsasu).
- Z) *Eduki* . . . 1 efitan (Bidang).
- lduki* . . . 35 » (Ullz, Bazi, Prantzi-ald).
- iruki* . . . 2 » (Abauteg, Orozbet).
- irugi* . . . 2 » (Olazti, Etx-aran).
- luki* . . . 1 » (Egiafet).
- edoki* . . . 2 » (Esparz, Yaufi).
- eoki* . . . 2 » (Azpir, Lezet).
- euki* . . . 12 » (Lafaun, geien). Ez *euki* Bizkayan
bezala *zuki* ordea.
- uruku* . . . 1 » (Urzain).
- udigi* . . . 2 » (Afuatz, Irañet).
- uzai* . . . 2 » (Liz-Beng, Alsas).

<i>etxoki</i>	.	.	1	efitan	(Esparz).
<i>itxiki</i>	.	.	1	»	(Esparz).
<i>euski</i>	.	.	1	»	(Bakaik).
<i>eutsi</i>	.	.	2	»	(Iturmend, Lakuntz).
<i>ekun</i>	.	.	1	»	(Ustañoz).

3.ª *E+A.*

A) *Bear*. . . 39 efitan.

<i>behar</i>	.	.	1	»	(Luzaid).
<i>beer</i>	.	.	1	»	(Alsasu).
<i>ber</i>	.	.	5	»	(Iturm, Bakaik, Urdi, Aruatz, Olaz).
<i>bar</i>	.	.	1	»	(Ustañoz).
<i>biar</i>	.	.	22	»	(Ultzam, Bazt, Prantzi-ald).
<i>bier</i>	.	.	2	»	(Etx-Aran, Irañet).

B) *Luzea* . . 20 efitan (Araitz, Basaburu ūiki).

<i>luzee</i>	.	.	1	»	(Ultzi).
<i>luzia</i>	.	.	44	»	
<i>luzie</i>	.	.	1	»	(Irañet).
<i>luzil</i>	.	.	δ	»	(Beruet, Lekunb, Madoz).

Oar.—Ultzti'ko efietan ere *ii* badute, baño ez dire bildu Iribas ta Ali ta beste. Nik gogoan daukadanaz, 31 eñik bear egiten dute, Ultzi-inguruari nagokala: Saldits, Labain, Eratsun, Gofiti, Albisu, Eñazkin, Bara(i)bar, Iribas, Ali, Astitz, Oderitz, Afuitz, Mugiro, Aldatz, Etxafi-lafaun, Ugabe, Aizarotz, Erbiti, Juantsaras, Ilafegi, Ultzia, Latasa, Etxaleku, Zafantz, Goldaraz, Irurtzun, Gaintza, Uztieg, Azkarate, Atalo, Afibe.

4.ª F. *Pilipe* . 9 efitan (Oste, Aspir, Madoz, Ultzi, Leitz, Gartza, Luzai, Goizu, Etxalar).

poruak. 1 » (Iribef-aezk).

Ganberakoan foso sarturik dago.

5.^a *Egun*. . . 52 efitan.

ēun . . . 18 » (Lafaun, Basabur-lik).

6.^a *Ian*. . . 30 efitan (Ultzam, Basabu, Bazt, Prantzi-ald).

xan . . 17 » (Aezk, Salaz, Efonk).

jan . . 24 » (Lafaun, Sakan).

Geroz 47 efitan / gaberik. Batzuk bietara asi dire; Lafaunen ere zatik oraindik yan esaten dute.

7.ª *Egia*. . . 22 efitan (Aezk, Salaz, ta an emen).

egiya . . 18 » (Prantzi-ald, ta sakanald).

egiye . . 2 » (Irañet, Lekar).

egie. . . . 24 efitan (Lafaun, Ulzam).
egii. . . . 3 » (Ezkuf, Madoz, Beruet).

8.ª *I + O.*

- A) *Igortzi*. . . . 28 efitan (Ulzam, Bazi, Aezk, Pr.-ald).
idortzi. . . . 2 » (Etxal, Zubiet).
iyortzi. . . . 7 » (Sakanald).
iortzi. . . . 5 » (Afiet-artz, Yaben, Egialet, Os-
teritz, Irati).
Idurtzi. . . . 1 » (Ezkuf).
idurtzi. . . . 1 » (Afuatzu).
iyurtzi. . . . 3 » (Liz-beng, Iturm, Lekun).
irurtzi. . . . 1 » (Irib-aezk).
iurtzi. . . . 15 » (Lafaun geien).
taraka. . . . 1 » (Esparitz).
maroskatu. . . . 2 » (Yaufi, Ustaf).
maruskatu. . . . 2 » (Irib-aezk, Abaufep).
- B) *Igesi*. . . . 29 efitan (Aezk, Ulz, Bazi).
iyesi. . . . 11 » (Sakanald geien).
idesi. . . . 2 » (Afuatzu, Etx-Aran).
jesi. . . . 13 » (Basabur, Lafaun).
iasi. . . . 6 » (Lafaun).
iyasi. . . . 1 » (Bakaik).
inesi. . . . 1 » (Irib-aezk).
Itesi. . . . 2 » (Bidang, Ustaf).
Inersi. . . . 1 » (Urzaink).
- Z) *Igo*. . . . 2 efitan (Goizuet, Olo, *igo goiti*).
tyo. . . . 7 » (Sakan).
ido. . . . 2 » (Beraraendi, Lekunb).
Ho. . . . 2 » (Lezet, Intz).
io. . . . 7 » (Lafaun).
ion. . . . 1 » (Nabaz).
egan. . . . 1 » (Donamari).
igan. . . . 17 »
idan. . . . 2 » (Afiet-artz).
iyan. . . . 1 » (Orozb).
ian. . . . 5 » (An emen).
igen. . . . 1 » (Afaiotz).
iyen. . . . 7 »
ien. . . . 4 » (Oskoz, Yaben, Iraiz, Lizas).
ihen. . . . 1 » (Lantz).
itzoo. . . . 1 » (Etxat-Aran).

itzo . . . 3 eritan (Afuatz, Liz-beng, Arbiz),
goiti yoan . . 3 » (Zubiet, Amaiur, Ituren).

Ien goitire; yautsibeitire Lizaso'n.

9. *I + L.*

- A) *Il*. . . . 47 eritan.
Il. . . . 23 »
Hil . . . 1 » (Alsasu).
lla . . . 2 » (Ustaf, Urzaink).
lla (e) . . Gañerako erietan.
- B) *Egile, langile*. . . . 17 eritan (Aezk, Efonk, Bazt, Sak).
egintzale, tntzale . . 12 »
egile Gañerako erietan.
- Z) *Mutila*. . . . 23 eritan (Aezk, Salaz, Bazt).
Gañerakoetan *I-rekin*.
Orkatila ordez: *aztal-exur, aztalbehafi, txunguña, Ondaguna, zangoxunta, ixormio, txurmio, txongatil, txonkatil, txongil, txongolo, txonkolo, ortxapilo*.
- D) *Zila*. . . 9 eritan (Amai, Olazt, Urdi, Bakai, Iturm, Alsas, Iragi, Afaiotz, Arizk).

Zile, ziñe, animaliena; kristauena *zilko, xilko, txilko, zilbor, txilbor, xilgor, txilgor, kixkolde* (espartz, yaufi) bixkolte (bidangoz). Ez da zile, ez da ziñe = «no es lícito», eririk geienetan; *ez da sori* Osteritzten.

10. *I + N.*

- A) *Zazpina (e)*. . . . 13 eritan.
zazpira (e) 34 » (Ultz, Bazt, Aezk, Salaz, Efonk, Bortzefiet).
zazpirana 1 » (Eskar).
zazpiña (e) 20 » (Lefauñ geien).
B) *Arin* 27 eritan (Bazt ald geien).
ariñ 40 »
«Ligero» esateko zaloi (eskarotz), zalui (osteritz).

11. *I + S.*

Isildu. . . . 4 eritan (Afiet-artz, Azpir, Egialet, Afaiz).
Ixildu. . . . 64 »

12. *I + T.*

Zuritu . . . 34 eritan (Prantz-ald gelen).
zuritu. . . . 33 »

13. *I + TS.*

<i>Itsu</i> .	.	37	efitan.
<i>itxu</i> .	.	56	» (Lafaun, Burund, geien).
<i>utsi</i> .	.	3	» (Bidang, Urzaink, Ustaf).

14. *Y + TZ.*

A)	<i>Balitz</i>	.	.	Efi guzietan
	<i>Balitze</i>	.	.	7 efitan. (Lafauren, Basaburen eta a, Maiz Entzuten da).
B)	<i>Litzake</i>	.	.	25 »
	<i>litzeke</i>	.	.	31 » (Lafaun, Sakan, Ultzan, Bazt).
	<i>litzateke</i>	.	.	2 » (Abaufeg, Abaurep).
	<i>leiteke</i>	.	.	1 » (Alsas).
	<i>liteke</i>	.	.	2 » (Orozbet, Espan, Yauñi).

15 *Y + Z.*

A)	<i>Izan</i>	.	.	63 »
	<i>izen</i>	.	.	7 » (Alsas, U-Arak, Irañi, Nabaz, Lizas, Ultz).
B)	<i>Gizona bizirik</i>	.	.	Efi guzietan (Batzutan, Bizi(r)ik, Bizia, etc.).
Z)	<i>Zoñis beterik</i>	.	.	5 efitan (Lakun, Izañi, Arbiz, Liz-Beng, U-Arak)
	<i>zoñiz</i>	.	.	Gañerako efi guzietan.

16 *Il + d*

A)	<i>Bildur</i>	.	.	27 efitan (Lafaun, Sakan).
	<i>beldur</i>	.	.	40 »
	<i>bildür</i>	.	.	2 » (Leitz, Etxaran).
	<i>bilur</i>	.	.	1 » (Ezkuf).
B)	<i>il da</i>	.	.	Efirk geienetan.
	<i>il de</i>	.	.	16 efitan. (Ultz, Basti, Sakan, Geien).
	<i>il da</i>	.	.	4 » (Etxalar, Ultz, Mad, Azpir.).
	<i>il de</i>	.	.	2 » Añaiz, Alkoz).
	<i>hil da</i>	.	.	1 » (Oroz-bet).

17. *In + d*

A)	<i>Indar</i>	.	.	48 »
	<i>indar</i>	.	.	4 » (Bera, Lesak, Ezkuf, Leitz).

ingar 1 » (Lakuntz) Ultzin ere bai
zâfak.

inger 1 » (U-Arak).

inder 18 » (Imotz, Ultzan; basitanen eta
sakan batzu).

B) *Ezin du*, (dau sakanald). . . 51 efitan.

eziñ du (do) 4 » (Lezak, Ultz, Al-
koz, Narbarr).

Oar. Napafoko efi askotan, aurki geienetan, ez da esaten
ezin du, tarteko verborik gabe: *ezin egin du*, *ezin ekari du* t. a.
baño. *Eztoke*, *etzake*, *eztezake*, *ez dauke* (yaufiel) t. a.

18 O + A

(A) *Besoa*. . . . 42 efitan.

besua 28 » (Prantzi-Ald, Bazt, Ultz, Sakan).

B) *Noa* 13 »

noale 21 »

noaje 1 »

noae 1 » (Irib-Aezk).

nae 4 » (Abaute Bietan, Afiet - Ariz,
Osteritz).

nale 12 » (An Emenka).

nua 6 » (Luzaid, Urzain, Liz-Beng, Etx-
Ar, Lakun).

nuaye 1 » (Narbarr).

nue 4 » (Lesak, Bera, Donamar, Itufen).

niyun 4 » (Olazti, Bakai, Urdui, Itufm).

niyu 1 » (Alsas).

Geroz oa (noa, noale, noae) 36 efitan

19 R vocal artean.

A) *Ere*. . . . 47 efitan. (1).

ee 27 » (Lafaun) Sakan, geien).

B) *Etxera*, *etsera*, *itxera* etc. . . . 41 efitan.

eixeia, *itxeia* 25 » (Lafaun, Geien).

itxia 2 » (Etxal, Elgoiti).

Etse, *ts-rekin* (Urzaink, Bidang, Eskar, Yaufi, Espar).

20 *xerí*. . . . 16 efitan (Bazi, Aezk, Pr-Ald).

xakur 6 » (Garzain, Aspaten, Ainzio,

(1) Gaur ere bai=tambien esta noche (yaufiel). Egun ere bai=también hoy.

Amai, Etxal, Abaufeg).

<i>xuri</i>	.	.	.	22	efitan	
<i>txerí</i>	.	.	.		Gañerako efi guzietan.	
<i>txakur</i>	.	.	.	»	»	»
<i>txuri</i>	.	.	.	»	»	»

21 *īalo*. 5 efitan (Abaufep, Yaufi, Luzaind, Alinzio, Afaiz).

guīi. 23 » (Bazt, Aezk, Bortzefi, Ultz).

īunīun. 24 »

īu. 6 » (Etxafí-aran, Lakun, Alkoz, Garzain, Ariz, Lekar).

Tu ordez lixtu esatu due geienak: gañerako itz oriek *tx-rekin*. Ultzin ere esaten da *īalo* kantu bateen: *īalo*, *īalo*, *īalo*, *īin*. ator etxera Matiñi.

22 *Otsa, asotsa erotsa, arābotsa*. Efi guzietan *ts-rekin*. Utsa, utse: Efi guzietan *ts-rekin*. Aberats, abrats, abeats, abeats: efi guzietan *ts-rekin*.

23. *U + A.*

A) *Eskua*. 15 efitan.

eskuba 10 » (Sakan).

eskupa 1 » (Irib-aezk).

eskue 50 » (Lafaun, Ultzam geien).

eskube 2 » (Irañet, U-Arak).

eskuu 4 » (Madoz, Lekunb, Beruet, Ezkuf).

eskia 4 » (Luzaid, Bidang, Urzain, Ustaf).

B) *eskuan* 16 efitan.

eskuban 6 » (Sakan).

eskuen 4 » (Osk, Yaben, Yabar, Egiafei).

eskuben 6 »

eskuun 7 »

eskun 22 »

eskian 4 »

24.

Es. Iñon ez: guziek *z-rekin*.

beres. 15 efitan (Sakan geien, batzu Lafaun, Basabur, Ultz).

ures 15 »

25. *Ai + I.*

Sailean . . . 4 efitan (Abaute bietan, Oroz-bet, Ustaf).
sallean . . . 2 » (Ezkut, Gartzaun).

Gañerakoak *salan*, *salen*, etc. Efi askotan ez dute esaten *sal* itz au. Sal ordez *mail* eta *mailu* galdezu zun lankideak, eta geienak *malean*, *malu*.

26. *A + en.*

Aen edeta . . . 2 efitan (Uitz, Ainzio).
ain 41 »
ain 28 »
ain 9 » (An emenka):
.

Ai + s.

- A) *Aisa, aise* . . . 48 efitan s-rekin.
aixa, aixe . . . 17 » x-rekin.
B) *Maisu* 16 efitan.
Maixu 6 »
maxu 1 » (Betelu).

Gañerakoetan *maistru*, *erianta* (Iuzaid) etc.

28. *Ai + t.*

Aita, aite . . . 37 efitan (Aezk, Salaz, Uitz, Sakan).
aita, e 6 »
ata, e 28 »
aitxa 1 » (Arbizu?)

Aitajina (Ustafotz) *aitejina* (Urzaink), *Aitara* (Esparz).

29. *Ai + tz.*

Oaitza, e . . . Bat ez beste efi guzietan tz-rekin.
gatxa (Bidangoz).
geitza 3 efitan (Afuatzu, Arbizu, Etx-Aran).

30. *Ai + z.*

Alze Bat ez beste efi guzietan.
aixe Lesakan.

31. *Ei + I.*

Ereile, erile . . . 10 efitan (Aezk, Bazt).
ereile, eraile . . . 9 » (Larraun geien).

erele 2 » (Etxal, Ezkuf).
ereitale 1 » (Añaiotz).

Gelenok ereintzale esaten dute.

32, *Ei + n.*

Bein. . . . 55 etian.
bein. . . . 19 »

33. *Ef + s.*

Eisa : Napafoan *nabar*, *nabare*, *nabasare* esaten da.

84. *EI + t.*

- A) *Beite* Uitzin?
bite Bidangoz.
bite 2 efitan (Lesak, Uitz) Malzago entzuten da
Napafoan *bitez* asko direnean).
bedi 19 »

Geienak deila, dayela, etc.

- B) *Oeitu*. Napafoan *gelagotu*, *diagotu*, *yagotu* 1. a. *Deitu* ageri da liburutxo batzuen, bafio, ain zuzen ere, *t samuña duten* efietan usuago; *deitu*, *leitu* t. a.

- Z) *Ereiten, eriten, erlitan, etc., i + t.* *bt efitan.*

<i>ereiten, eraffen</i>	.	.	.	.	.	.	.	25	*
<i>ereffen</i>	.	.	.	.	.	.	.	6	» (Elgoiti, Ez.
kuf, Yaben, Lakun-
Liz-beng, Arbizu).

Askok *eregiten*, *erekiten*, *erekitzan*, *edekitzan*, etc.

55. *EI + z.*

<i>Leizar.</i>	.	.	Iñon ez.
<i>Laizar.</i>	.	.	Lesskan.
<i>Lizar</i>	.	.	60 eftan.
<i>Ilizer</i>	.	.	7 » (Oskoz, Yaben, Yaber, Irañet, Lizaño, Osteritz, Arizk).

56. *Oi + I.*

<i>Soil.</i>	.	.	12	efitan.
<i>soil</i>	.	.	14	"
<i>sol</i>	.	.	2	" (tribef-aez, Amaiur).
<i>sollik</i>	.	.	3	" (Lekar, Oster, Iturm).

soilik . . Ez da agerl aditz-ondo edo *adverbio* au ik-rekin. *Soilik* Lesakan.

solik . . 13 efitan (Geien Lafaun).

Efi askotan ez da oitzen itz au, ta oitzen denetan ere ez da efaz berextea.

37. *Oi + n.*

Soineko . . 8 efitan (Abaufe bietan, Olazi, Urdi, Bakai, Iturm, Alsas, Bidang).

soineko . . 4 » (Ainzio, Beorburu, Oroz - Bet, Lesak).

soñeko . . 55 » *Soñoko* Azpirotzen.

38. *Oi + t.*

Loitu . . 20 efitan,

Loītu . . 38 »

Loītu . . 4 » (Lesak, Elgoiti, Nabaz, Lakun).

lotxu . . 1 » (Arbizu).

Loiextatu (Afiet, Abaufep) *Ioextatu* (Osteritz). Gañerakoen zikindu.

39. *Oi + z.*

Goizeko . . Iru ez beste efietan. (*Goizko*, Etxalafen).

Ooixanko . . 1 efitan (Bidang).

goixko . . 2 » (Urzaink, Ustaf).

40. *Au + a.*

A) *Lauak* . . 12 efitan (Baztan ald).

laubak . . 2 » (Iturm, Bakai).

labak . . 11 » (Bortzeñiek-inguruau).

lauek . . 21 » (Laiaun, Basabur, Ultz).

laubek . . 1 » (Urdiain).

labek . . 1 » (Leitz).

laurak . . 15 » (Aezk, Sal, Efonk).

laurek . . 7 » (Sakan).

B) *Gau + az.*

Gauaz . . 8 efitan (An emen).

gaubaz . . 1 » (Olazti).

gabaz . . 22 » (Aezk, Salaz, Bazt geien)

gaiaz . . 3 » (Bidang, Urzain, Ustaf).

<i>gauez</i>	.	.	24	efitan (Lafaun, Basabur).
<i>gabez</i>	.	.	6	» (Egiafet, Goizuet, Yaben, Ultzi, Lekunb, Azpir).
<i>gaubez</i>	.	.	3	(Sakan).

Batzuk gabes, gaues, etc. Ikus bedi 24 gafen zenbakia.

41. *Au + e.*

<i>Auek</i>	.	.	2	efitan (Yabar, Elgoiti).
<i>gauek</i>	.	.	1	» (Beorburu).
<i>aubek</i>	.	.	1	» (Elgoiti; baita ok ere).
<i>auk</i>	.	.	4	» (U-Arak, Afuatz, Liz-beng, Irañet).
<i>aiek</i>	.	.	1	» (Lenz).
<i>aik</i>	.	.	1	» (Alsas).

Ebek, gebek, kuek, okek, kek... Geien geienak ok. *Hok* Narbarien eta Luzaiden.

B)	<i>Gauerdi</i>	.	.	55	efitan (Sakan, Ultzam geien).
	<i>gauberdi</i>	.	.	7	» (Burund geien).
	<i>gaberdi</i>	.	.	27	» (Bortzeti, Baseb-iki, geien).
	<i>gaijerdi</i>	.	.	3	» (Efonk).
Z)	<i>Gauero</i>	.	.	24	» (Ultzam, Araiz, Lafaun batzu).
	<i>gaubero</i>	.	.	11	» (Sakan).
	<i>gauro</i>	.	.	1	» (Eixal).
	<i>gabero</i>	.	.	25	» (Lafaun, Basab, Bortzeti).
	<i>Gauoro</i>	.	.	5	» (Iribet, Abaurep, Yaufi, Luzaid, Ainzio).
	<i>gaboro</i>	.	.	5	» (Abaufez, Espar, Eskar, Oster, Ainzio).
	<i>gaoro</i>	.	.	1	» (Osteritz).
	<i>gaioro</i>	.	.	3	» (Bidang, Urzaink, Ustaf).
D)	<i>Laueun</i>	.	.	17	» (An Emenka).
	<i>lauegun</i>	.	.	4	» (Lekar, Lanz, Alkoz, Afaiiz).
	<i>lauehun</i>	.	.	1	» (Luzaid).
	<i>laureun</i>	.	.	5	» (Iribet, Abautea), Orozbet, Eskar, Madoz).
	<i>lauregun</i>	.	.	4	» (Abaufep, Espar, Yaufi, Olazti).
	<i>labeun</i>	.	.	1	» (Lezak).
	<i>lareun</i>	.	.	6	» (Arano, Goizu, Leitz, Ultz, Azrir, Betelu).
	<i>laurein</i>	.	.	3	» (Bidang, Urzain, Ustaf).

Askok *lauetan eun*; *labetan etn* (amaiur); *lau aldiz egun* (bakaik, urdi) lautzen eun (an emenka).

Eun ordez *aun* Olon; *iaun* Donamarin.

- B) *Abri*, (euri ordez). 2 efitan (Urzaink, Ustaf).
lebri (leuti ordez). 2 » (Leitz, Ultz, Azpir).
Auri, lauri nauri, leguri, neguri, ez da bakan esaten.

42)	<i>Garaurik</i>	3 efitan (Orozbet, Afaiz, Alkoz).
	<i>garaueik</i>	1 » (Lanz).
	<i>gaueik</i>	1 » (Eskuf).
	<i>gauik</i>	9 » (Beruet, Beramen, Leitz, Mad, Lezet, Intz, Afnatz, Urdi, Ifaiz).
	<i>gaubik</i>	3 » (Betelu, Bakai, Lakun).
	<i>gaurik</i>	5 » (Olazti, Liz-Beng, Irañ, Iturmend, Etx-Aran).
	<i>galrik</i>	1 » (Ustaf).
	<i>gaurik</i>	1 » (Arbiz).
	<i>gaberik</i>	1 » (Ares).
	<i>gabik</i>	10 » (Baztan-Ald, Gelen).
	<i>granoik</i>	1 » (Ainzio).
	<i>gaanoik</i>	2 » (Yabar, Olo).
	<i>karanoik</i>	1 » (Oskoz).
	<i>bihirik</i>	1 » (Luzaid).
	<i>bilrik</i>	1 » (Lezak).
	<i>blrik</i>	1 » (Etxal).
	<i>pikorik</i>	2 » (Etxal, Lizas).
	<i>ezkatik</i>	1 » (Elgoiti).
	<i>ja ere</i>	1 » (Irib-Aezk).
	<i>papurik</i>	1 » (Bera),

43. *An + o.*

<i>Gauon</i>	34	(Aezk, Salaz, Basabu, Afaitz, Sakan, Ultz).
<i>gaubon</i>	4	(Irañ, Urdi, Olazt, Lakun).
<i>gabon</i>	29	
<i>gaon</i>	2	(Iribet, Leitz).
<i>gabuon</i>	1	(Eglatet).
<i>gaion</i>	1	(Bidang).
<i>gaionik</i>	2	(Ustaf, Urzain).

- B) *Lauori* 2 efitan (Orozbet, Arbizu).
labori 1 » (Elgoiti).

Lauofiturik (oroz-bet). Lafi labofiyak ikusi ditugu (Elgoiti).

44. *Eu + a.*

<i>Neuan</i>	lñon ez.
<i>neuen</i>	1 efitan (Egiatet).
<i>nuen, nue</i>	21 » (Aezk, Salaz, Usetz, Geien).
<i>nuben</i>	2 » (Etxal-Bera).
<i>nün</i>	2 » (Oskoz, Narbar).
<i>nun</i>	5 » (Lafaun).
<i>neen</i>	1 » (Alsasu).
<i>nien</i>	2 » (Bidang, Urzain).
<i>niezun</i>	1 » (Ustaf).

Oar.—Ertzkizundi askotan ez da ageri galde onenik. Nere ustez geienik nuen eta nun esaten da.

45. *Eu + e.*

<i>zeukek</i>	lñon ez
<i>zeurek</i>	3 efitan (Etxal, Elgofi, Azpat).
<i>zuek</i>	18 » (Sakan, Ultzam).
<i>zuk</i>	2 » (Ultzi, Madoz).
<i>zeek</i>	2 » (Abaufep, Alsas).
<i>zek</i>	2 » (Olazti, Iturm).
<i>xek</i>	1 » (Urzaink).
<i>ziek</i>	2 » (Luzaide, Ustafotz).

Galde au ere ez da ageri liburu askotan.

46. *Argina* 25 efitan (Aezk, Sal, Efonk, Burund).

<i>burdina</i>	11 »
<i>ozpinare</i>	27 »

Gafierakoetan argiñ, burni ozpiñ.

47. *U + e.*

<i>eskuetan</i>	30 efitan (Aezk, Salaz, Ultz, bazi).
<i>eskubetan</i>	2 » (Arbizu, Olazti).
<i>eskupetan</i>	1 » (Iribet-Aezk).
<i>eskietan</i>	5 » (Efonk).
<i>eskütan</i>	2 » (Lesak, Bera).
<i>eskutan, eskuten</i>	31 » (Lafaun, Sakan).

Digube (afuatz u-arak); digubie (etx-aran); dique geienak.

Ai + a.

Ibaia, e 11 efitan (An Emenka) *Ugalde*
maizago. Itzau ez duten
efietan *malaz* edo *mayaz*
galde egin da

Ibaya, e 4 efitan (Iribet, Etxal, Azpir,
Aintzio).

ibela 1 » (Iribet-Aez).

ibelya 1 » (Bakaik).

Ugalde = río grande; *ugatza* = río (Urzainki).

eratxak, ek 31 efitan (naste; askotan / ta y,
bietara).

erayak, ek 21 »

eraiyak, ek 8 » (Burund).

49. *Ai + n*

Gainera 9 » (Iribet, Abautea,
Olazt, Urbi, Bakai,
Iturm, Bidang, Ur-
zaink, Ustaf).

gaiñera 7 » (An Emenka).

gañera 46 »

50. *Ei + a.*

Beia, e. 38 » (Nâste).

beya, e 23 » (»).

beiya 5 » (Olazt, Urbi, Bakai,
Iturm, Etx-Aran).

bea. 3 » (Abautea, Oster,
Ainzio).

ego 4 » (Amal, Afaliz, Arizk,
Lekar).

eyo 5 » (Espar, Beruet, Bi-
dang).

eio 8 » Uitz, Lekun, Madoz,
Azpir, Betelu, Intz,
Urzain, Ustaf).

eo 3 » (Espar, Yaufi, Es-
kar).

iyo 25 » (Sakan, Goiefi).

<i>yo</i>	9	efitan	(Bortzeñi ta Inguru).
<i>tio</i>	1	»	(Iragi).
<i>io</i>	13	»	(An Emenka).
<i>irindu</i>	1	»	(Elgofi).

51. *Oi + a.*

<i>Idola, Iota etc.</i>	26	»	
<i>Idoya, Joya</i>	21	»	
<i>Iolya</i>	3	(Liz-Beng. Urdi, Olazi).	

Idola. Etxalafen, Egiafetan, Urdiainen; gañerako efietan ez da ageri. *Lingilda, Lingitza, linga* Elgoiagan; ligilda Iribetin; iztilla Narbarten. *Lizketa, Lizkeri, Lizkedi, Osteritzten.*

52. *Oi + n.*

<i>Oin.</i>	3	efitan	(Zubiet, Lekar, Betelu).
<i>Oia.</i>	3	»	(Egiafet, Ainzio, Madoz).
<i>oñ</i>	9	»	

Efirik geienetan ez da ageri *oina* itzau: au nauki esaten da *anka*

<i>Oinez.</i>	12	efitan	(Aezk, Salaz, Burund, Efonk).
<i>oiñez</i>	6	»	(Iribet, Orozbet, Aflet, (Luzaid, Lanz, Ainzio).
<i>oñez</i>	55	»	
<i>oñaz</i>	1	»	(Etxalar).

(Jasaituko da)

Mapamóak Erizkizundiari erantzen diona (Taraipena)

II. ITZEN ERABIDEA

1. Az, -taz, -tzaz, -tzaz.

A) *Nitaz Itzegin* 49 efitan (nitez, ultzam.)

Batzuk *itzegin* ordez *yardoki*, *xarduki*, *yarkudi* (osteritz.) *Jarduki* txateko gizona = hombre de mala conversación. (Osteritz).

nētaz 1 efitan (Beruet).

nerezaz 1 » (Betelu).

nēgatik, *nigatik*. 11 » (Sakan).

neretzat 1 » (Areso).

B) *Ontaz* 54 » (Ungaz, gontaz, kontaz, etc.).

onetzaz 1 » (Arbizu).

Hontaz. (Narbart, Gartzain, Alkoz, Afaiz).

C) *Oritaz* 51 »

hortaz 3 » (Narbart, Alkoz, Afaiz).

ōrezaz 1 » (Arbizu).

ōrez. 1 » (Osteritz).

ōretaz 2 » (Etxalar, Zubiet).

D) *Artaz* 50 »

arefaz 1 » (Etxalar).

aretzaz 1 » (Arbizu).

E) Galde biufi samari da etxaren dako.

F) *Gizonaz* 45 efitan.

gizonez 2 » (Lizas, Alzas).

gizonetzaz 1 » (Arbizu).

2. *Gazteño* 18 » (Gaztetxo-to Azpafen-en).

gaztetxo 29 » (Gaztetxu, Alasun).

gaxte 2 » (Afiet, Uitz).

gaztexko 15 »

Diminutivo -tzat, -tar Afalotz-en; *mendiñar* = montecillo. Neronek galdegin nion Lekaroz-ko mifil bat; senide lafigorik ba duzu? ta, «ez kaune. ni naiz īñena» īñlena ordez. Mandoñar = mandoko, Lantz-en. Desde nifio = īñaretik (lekaroz).

3. *Mando* = mandoko. 25 efitan (Aezk, Goyet, Lataun, Araitz, Ultzam, Bazt).

andī (diminutivo). . . 6 » (Abaufea, Orozbet, Yabar, Afaiz, Ainzlo, Azpaf).

motx 23 »

Babar 20 »

oratx 20 »

xali 11 » (Aezk, Ultzam geien).

andere (andreto) . . . 2 » (Ainzlo, Yaufi). Jaufietan erie umea elkitzen dela-rik etaten da.

ejo (eraska) 2 » (Ainzlo, Yaufi).

4. A) *Ontzat* 7 efitan (Abaufep, Orozbet, Yaufi, Afiet, Yaben, Ainzlo, Ustaf).

aunditzar 1 » (Batzuk *aundizer*).

etxetzar 16 » (Batzuk *etxezar*).

B) *Onkote* 3 » (Orozbet, Azpir, Afaiz).

aundikote 3 » (Orozbet, Etxal, Gartzan, Ya-
ben, Olo).

zarkote 14 »

sendokote 5 » (Orozbet, Azpir, Afaiz).

mozkote 12 »

Iodikote 8 »

gizakote 2 » (Orozbet, Afaiz).

andilote = *andikote* (Ustaf).

mozkito = *mozkote* (Arbiz, Afaiz).

mozkor = *mozkote* (Irañei).

Z) *Anditzar* (gaitzesteko) (Lekarotz).

etxezar » »

D) *Tzeri* (aumentativo). 11 efitan (Abaufep, Eskar, Aran, Azpir, Arbiz, Iturm, Afaiz, Alkoz, Iragi, Ainzlo, Olo).

tzakur » . . 11 » (Lengoetan).

tzulo (aumentativo) . . . 9 efitan (Arano, Azpir, Arbiz, Iturzu, Afaiz, Alkoz, Ainzio, Olo).

5. *Bidali* 23 »
estali Bost ez-beate efi guzietan (Estaldu sakon. 5 efitan).
zabali 1 efitan (Egiñeta).
zoll 1 » (Orozbet).

Zorotzi, ugali, bazkali, apali, gosali, askali ari, motzi, ez dire ageri.

6. *Gaurdanik* . . . 7 efitan (Orozbet, Etxal, Lesak, Luzaid, Ainzio, Urzain).

- gaurdandi* . . . 2 » (Zubi, Ezku).
gaurgandi . . . 2 » (Uitz, Ares).
egundanik . . . 2 » (Yaufi, aspaf).
eguntarik . . . 1 » (Bidang).
eguntarikas . . . 1 » (Ustaf), *eguntarik as* (asita).
Lendanik . . . 12 » (Aezk, Salaz, etonk).
lendankik . . . 2 » (Leitz, Betelu).
lengandi . . . 1 » (Uitz).
lenganik . . . 1 » (Ustaf).
lenganikas . . . 1 » (Ustaf).
Noizdanik . . . 10 » (Aezk, Salaz, Efonk, Gelen).
noiztandi . . . 2 » (Uitz, Ezku).
noiztarikas . . . 1 » (Ustaf).
oraidanik . . . 9 » (Aezk, Salaz, Efonk).
oralganik . . . 1 » (Ustaf).
oraindenik . . . 1 » (Lesak).
Ordudanik . . . 5 » (Aezk).
ordugandi . . . 1 » (Ares).
Betidanik . . . 9 »
betidandik . . . 1 » (Ezku).
betldenik . . . 2 » (Etxal, Azpir); *etzldenik* (Azpir).
betikotik . . . 1 » (Osteritz).
eelndanik . . . 1 » (Bidang).
Tikidanik . . . 1 » (Ainzio).
txikidanik . . . 1 » (Bidang).
likidandik . . . 1 » (Ares).

<i>tikitzandik</i>	.	.	2	efitan (Leitz, Intz).
<i>aurdanik</i>	.	.	2	» (Abaufe, bietan).
<i>aurzututik</i>	.	.	2	» (Abaufep, Ekar).
<i>aurzuzotik</i>	.	.	1	» (Yauti).
<i>txikinzutotik</i>	.	.	1	» (Espar).
<i>ñodanik</i>	.	.	1	» (Urzaink, <i>desde la nitiez</i>).
<i>nototarikas</i>	.	.	1	» (Ustaf).
<i>Aspaldidanik</i>	.	.	6	» (Abaufe 2 Orozbet, Aflet, Luzaid, Urzain).
<i>aspaldidandik</i>	.	.	1	» (Ezkuf).
<i>aintzinadanik</i>	.	.	1	» (Urzain).
<i>aldeauretik</i>	.	.	2	» (Uitz, Azpir; <i>de antemano</i>).
<i>Bardadanik</i>	.	.	1	» (Espar).
<i>bartdanik</i>	.	.	1	» (Ainzio).
<i>bartgandik</i>	.	.	4	» (Ares, Leitz, Intz, Betelu).
<i>bargandi</i>	.	.	1	» (Uitz).
<i>barkandik</i>	.	.	1	» (Beruet).
<i>bartandik</i>	.	.	2	» (Ezkuf, Leitz).
8. <i>Urldanik</i>	.	.	1	» (Urzaink).
-danik ordez, -ganik edo gandik.				6 efitan (Lekunb, Uitz, Leitz, Ares, Betelu, Intz).
9. A) <i>Gaurdaño</i>	.	.	5	efitan (Ezkuf, Leitz, Intz, Azpir, Ares).
<i>gaurdaño</i>	.	.	2	» (Intz, Elgoiti).
<i>egundraino</i>	.	.	1	» (Ustaf).
<i>gaurarte</i>	.	.	39	» (artean, artin, etc).
<i>gaurartio</i>	.	.	2	» (Irib, Yabar).
<i>egunarte, eo</i>	.	.	3	» (Abaufe 2, Espar).
<i>eguarteo</i>	.	.	1	» (Azpat).
<i>gaurartaño</i>	.	.	1	» (Egiatet).
<i>Gaujartiño</i> askotan entzun izan dut, ez dakit non.				
<i>Oraindelno, -daiño, -daño, diño.</i>				7 efitan (Ekar, Ezku, Uitz, Ares, Intz, Aflet, Luzaid).
<i>oraldrano</i>	.	.	.	1 » (Ustaf).
<i>orainarte</i>	.	.	.	35 »
<i>oraiartio</i>	.	.	.	11 » (Aezk, Uitz, Bazt).

<i>orainartalño</i>	3	efitan (Egiafet, Lanz, Arizk).
<i>lendaino</i>	3	» (Iribeti, Azpir, Beor- bur).
<i>lenarte</i>	12	»
<i>egundaino, daño, etc.</i>	25	»
<i>egunarte, io, etc.</i>	18	»
<i>betidalno, no</i>	3	» (Iribeti, Beorburu, Azpafen).
<i>betiarte</i>	9	» (An emenka).
<i>betidralno</i>	1	» (Listar).
<i>betikotz</i>	(Luzald).	
<i>betiko</i>	(Egiafet, Urzaink).	

Orainhartik, Gaurartik, etc. Berueten.

B) <i>Oraino</i>	6	efitan (Abaureg, Orozbeit, Iragi, Bi- dang, U-Arek, Afaiz).
<i>orañño</i>	5	» (Iribet, Yaufi, Eglat, Yabar, Az- paf (Orañore)).
<i>orañnik</i>	12	» (An emenka).
<i>orañlik</i>	7	» (Sakan, gelen).
<i>oraññikan</i>	1	» (Bera).
<i>orañikan</i>	1	» (Ezkut).
<i>oañlik</i>	6	»
<i>oaño</i>	1	» (Ainzio).
<i>oino</i>	1	» (Abaufep).
<i>ooño</i>	1	» (Luzai).
<i>ooñlik</i>	2	» (Ariaitz, Arizk).
<i>oñlik</i>	1	» (Amal).
<i>oaññiken</i>	1	» (Irafet).
<i>oña</i>	1	» (Lekor).
<i>oraindik</i>	8	» (Golzu, Leitz, Area, Lezet, Betel, Alkoz, Gartz, Legas).
<i>oraindo</i>	2	» (Olait, Urdi).
<i>oralndo</i>	1	» (Intza).
<i>oaindo</i>	1	» (Madoz).
<i>goaindo</i>	3	» (Bakai, Iturm, Alsas).
<i>oaindik.</i>	1	» (Azpir).
<i>oaindikoan</i>	3	» (Uitz, Lekunb, Azpif).

11. Oroz-betelun *gordegu, igarangu, etzangu, jangu, bazkalgu, josgu.*

Abautepen *edanglo*, = abrevadero; *ibillgo* = sitio de paso; *langio* = sitio de trabajo.

Gordairu (yaben, elgozi).

12. *Tar n, ta l-ren ufena.*

-tar . . . 4 efitan tinko (Abaufep, Olatzti, Bidang, Urzain).

-dar . . . Gaiñerako efietan.

Oar. Batzuk, *baztandar* esan ahen, *lañauñtar* erabiltzen dute, *arakildar* esan ahen, *usurbiltar*. Baño itzik oituenetan esan diteke, Napafoan -dar dela atunt, ez -tar, lau efi oriek ez bestetean.

13. O.

14. *Urengo, urbilengo, etc. egunean.* . . . 22 efitan (Aezk, Oolefi, Aralitz, Geien).

Urengo, urbilengo, etc. eguneen. . . . 2 » (Lekun, Gofit).

Urengo, urbilengo, etc. egunen . . . 3 » (Leitz, Ares, Uitz).

Urengo, urbilengo, etc. egunian. . . . 25 » (Sakanald, usuenik).

Urengo, Urbilengo, etc. egunien. . . . 1 » (Alsas).
» » » *eguniin.* . . . 11 » (Lafaun, Baztan, geien).

Urengo, urbilengo, etc. egunin . . . 1 » (Madoz).

Egutik = desde hoy . 3 efitan (Iribet, Abaufep, Afiet),
Egunkoa = de hoy (ez egungoia (Ustaf)).

- 15.A) *Maiatik, maietik* . . . 57 efitan.

maitik 15 » (Sakan, Etxal, Donam, Bidang, Ustat, Garitzain).

mahaitik 1 » (Luzaid).

maiean 29 »

maian 27 »

maiен, mayen 5 »

mahaian 1 (Luzaid).

mayin 2 (Beruet, Madoz).

<i>maiekoa (yako)</i>	.	.	55	efitan.
<i>mahikoa</i>	.	.	1	» (Luzaid)
<i>maikoa</i>	.	.	15	» (Sakan, Efonk).
<i>malera (yara)</i>	.	.	55	»
<i>maera</i>	.	.	1	» (Oster).
<i>malala</i> ,	.	.	1	» (Yaufi).
<i>mahiria</i>	.	.	1	» (Luzaid).
<i>maira</i>	.	.	13	» (Sakan).

- B) *Jayean xal, xelean* : 25 »
jalan 25 »
jaien 9 »
jayin 2 » (Beruet, Madoz).

Z) *Aiezko*. . . Efi guzietan (erabilitzen dutenetan). Aizko iñon ez. Amalau efitan bestetan ez da ageri.

16. *Gautik, gaura, etc., erorkera guzietan* 1 efitan (Orozbet).

<i>gauetik, gauera</i>	»	»	54	»
<i>gabetik, gabera</i>	»	»	23	»
<i>galetik</i>	»	»	2	(Bidang, Urzain).
<i>gaitik</i>	»	»	1	» (Ustafoz).

Oar. Efirik geienetan araua tinko gordetzen dute. Banaka batzuk aldabera dire, ta orietan ere *aratsa* aurki erabilitzenago dute.

B) *Toki lauean*. . . Iñon ez: zelaiean, ordokian t. a.

17. A) *Amarena, amena*. . . 12 efitan.

<i>amaina</i>	.	.	6	» (Orozbet, Iribet, Azpir, Oset, Azpat).
<i>ameina</i>	.	.	2	» (Abaute bietan).
<i>amaína</i>	.	.	1	» (Oster).
<i>amaña</i>	.	.	6	(Arizk, Lekar, Afal, Gartzain, Amoi, Alinzio).
<i>amña</i>	.	.	15	» (Lafaun, Basab, Sakan).
<i>amana</i>	.	.	30	»
<i>amenia</i>	.	.	6	(Zubi, Donam, Ituren).
<i>amarna</i>	.	.	1	» (Ustafoz).

B) *Senararena (r)* . . . 11 efitan.

<i>senaraina</i>	.	.	6	»
<i>senaréina</i>	.	.	2	»
<i>senaraiña</i>	.	.	1	»

<i>senaraña</i>	4	efitan.
<i>senarña</i>	14	»
<i>senarana</i>	26	»
<i>senarena</i>	10	»
A) <i>Amarendako</i>	7	efitan.
<i>amarentako</i>	3	» (Ustz, Urz, Bid).
<i>amaindako</i>	11	»
<i>ameindako</i>	2	»
<i>amāndako</i>	8	» (Sakan).
<i>amandako</i>	15	» (Sakan gelen).
<i>amendako</i>	3	» (Zubi, Donam, Ituren).
<i>amarentzat (r)</i>	6	»
<i>amaintzat</i>	1	» (Azpir).
<i>amāntzat</i>	7	» (Lesak, Betel, Intz, Lezet. Madoz, Lekunb, Beram).
<i>amantzat</i>	12	»

B) *Senararendako* etc., *amarendako* t. a. diren aldakuntze berberak.

19. N-ren ufena *g ta d* Irungo, Irundik.
20. L-ren » *g ta d* Madrilgo, Madrildik; Arakilgo, Arakildik.
21. R-ren » *k ta t* Baraibarkoa, Baraibartik.
22. S-ren » *k ta t* Egueskoa, Eguestik, Lurdesko, -tik.
Z-ren » *k ta t* Aranazkoa, Aranaztik.

Napafoan afunt arau ontara.

Oar. Bakar batzuk aldegiten dute arau ortatik, baño ain bakafak, ezpaitire gogoan artzeko ere, Esaterako *Madrilko*, -tik Aranon. Ez da Itz au anitz oitua. *Arakilko Arakiltik* Yaben -en; baño Arakil etutisko duzu Yabendik, *Kebentik* efonkarin, *Emen* ordez *gen* Aezkoan. *Oengo, gendik.*

23. A) Mendi (oyan) *batean, betean*. 44 efitan.

»	»	<i>batean, betean</i>	.	6	» (Eskar, Bera, Lekar, alkoz, Lizas, Yaben).
»	»	<i>baten, beten</i>	.	5	» (Area, Leitz, Uitz, Narbart, Olo).
»	»	<i>batan.</i>	.	2	» (Urzain, Ustaf).
»	»	<i>batiln.</i>	.	1	» (Beruel).
»	»	<i>batin.</i>	.	3	» (Elgoti, Madoz, Alsasu).

B) Egun *batez, betez, bates*. . 39 efitan

24. *Mendirantza* t. a. ez da iñon ageri; *Mendialdera* geienak; *mendiala* (aezk); *mendialdeala* (yaufi), *mendarat* (efonak), etc. *Aruntza, Arutz, onontza, onutz* t. a. esaten dire.

25. *Nerekin*. . . 45 efitan.

<i>nereki</i>	12	»	(Sakan, geien).
<i>naurekin</i>	1	»	(Alsas).
<i>enekin</i>	9	»	(Aezk).
<i>enekti</i>	8	»	(Aezk geien).

26. A los hombres.

<i>Gizonaiyel</i>	1	efitan	(Beorburu).
<i>gizoneikeri</i>	1	»	(Donamari).
<i>gizonakeri</i>	1	»	(Bera).
<i>gizonakiri</i>	1	»	(Bera).
<i>gizonaki</i>	1	»	(Orozbet).
<i>gizonaari</i>	4	»	(Olaz, Urdi, Bakai, Iturum).
<i>gizonari</i>	2	»	(Goizu, Leitz).
<i>gizonari</i>	9	»	(An emenka).
<i>gizonari</i>	5	»	(Etxal, Zubia, Elgoibar, Ituren, Legasa).
<i>gizoner</i>	5	»	(Espar, Luzai, Ust, urz, Bid).
<i>gizonai</i>	50	»	(Lafau, Sakan, geien).
<i>gizonel</i>	18	»	(Aezk, Goiet, Bartz, Ultz, Esterib).

Oar. Lafau aldean *gizonai* baño *gizonai* diptongo askatuta maizago. *Gizonai*, iñolaz ere *gizonari* da, zabarki ebakita.

27. A punto de perderse.

<i>Galtzea</i>	4	efitan	(Afaiotz, Arizk, Lekar, Amai).
<i>galtzer</i>	2	»	(Luzaid, Iribet).
<i>galkan</i>	1	»	(Bidangoz).
<i>galzekotan</i>	1	»	(Abautepe).
<i>galdu-urian</i>	2	»	(Etxal, Bera).
<i>galtako ordian</i>	1	»	(Ustat).
<i>ulan galtu</i>	1	»	(Urzain).

Eaaten da gaitera galtzeko *zorian*, *ariskuan*; *ez galdu bat galdu*, t. a.

28. Eldu den, urbilen, datofen *llaroko, llabeteriko* . 6 efitan
(Aezk, Efonk, geien).

Eldu den, urbilen, datofen *llerako, ilerbeterako* . 5 eñitan
(An emen).

Eldu den, urbilen, datofen *llarako, llabeterako* . 5 →
(Arbiz, Legas, Ituren).

Eldu den, urbilen, datofen *illerako, ilerbeterako* Gañerako
efi guzietan.

29. *L + ka*.

A) *Eztulka* . . . 44 eñitan.

eztulke . . . 14 → (Lafaun, Ultzam, geien).

B) *Isilka* . . . Efi guzietan *k-rekin*; ixilka, ixilke, etcé-
tera. Xurtxurikan (Luzaid).

30. Napafoan ez.

31. *L + ki*.

A) *Oialki, estalki* . . . Efi guzietan *k-rekin*.

B) *Txalki* . . . Esaten den efi banaketan *k-rekin*.
Aretxeki, zekorki, geliki, Elegi = carne de ganado va-
cuno (Nabaz).

42. *N + kl*.

Zezenki . . . Efi guzietan *k-rekin*.

33. A) *Non* . . . 45 eñitan.

Nun . . . 21 → (Sakan, Bazt).

B) *Nondik* . . . 47 →

nundik . . . 22 →

nontik . . . 2 → (Bidang, Ustaf).

34. *Noiz* . . . Efi guzietan.

35. *Nola* . . . Efi guzietan.

36. *Nolakoa* . . . Efi guzietan (*Nolakua* bera, Lesak, Nar-
bar).

37. *Zenbat* . . . 64 eñitan.

zeinbat . . . 2 → (Lesak, Ainzio).

zenbait . . . 1 → (Orozbet).

zonbat . . . 1 → (Urzain).

zomat . . . 4 → (Espar, Yauti, Bidang, Ustaf).

38. A) *Nor* . . . Efi guzietan.

B) *Norta* . . . 3 eñitan (Aflet-artze Donamari, Arizkun).
Gañerako efietan *nor*.

Z) *Nork* . . . 54 eñitan.

nok . . . 16. → (Sakan, Esterib).

39. A) *Zer* . . . Efi guzietan.
ze. . . 2 efitan (Etxal, Iturm).
B) *zerta* . . . 1 » (Afiet).
zergauzek . 3 » (Azpir, Egialet, Llzas).

Gañerako efietan *zer*, asko direnean ere.

40. A) *Zein* . . . 61 efitan.
zain . . . 1 » (Olo).
zoin . . . 7 » (Aezk, Saliz, Efonka).
B) *Zeintsu* . . . 1 » (Etxal).

Zein gizon il dire, ze gizon il dire, gelenak.

41. A) *Neurau* . . . 2 efitan (Orozbet, Alnzio).
naurau . . . 3 » (Abaute bietan, Afiet).
nihaur . . . 3 » (Yaufl, Espar, Luzai).
nñaur . . . 1 » (Ustaf).
niaur. . . . 2 » (Espar, Urtzain).
ñaur . . . 1 » (Bidang).
nerau . . . 24 » (Sakan, Ullizam, geien).
neroni . . . 11 » (Basabur, Burund).
nerone . . . 4 » (Lekunb, Azpir, Beramend, Ez-kuf).
neune . . . 3 » (Lesak, Bera, Etxal).
nieune . . . 1 » (Etxal).
negoñt . . . 2 » (Afaiotz, Amai).
neauré . . . 1 » (Donamari).
neure. . . . 1 » (Ituren).
neore. . . . 2 » (Elgozi, Zubi).
nerol. . . . 1 » (Gartzain).
neorl. . . . 1 » (Oskoz).
B) *Erau (eau)* . . . 1 » (Uitz, zafak).
ihaur. . . . 2 » (Yaufl, Eskar).
hiaur. . . . 1 » (Luzaid).
laur . . . 1 » (Espar).
jeur . . . 1 » (Orozbet).
ibera. . . . 1 » (Iribaf).
aurori . . . 3 » (Abaute, Bietan, Afiet).
egorí. . . . *Negorí* esaten den tokietan.
eauré. . . . *neauré* » » »
eufe . . . *neufe* » » »
erore. . . . *nerone* » » »

<i>erori</i>	.	.	<i>neroni</i>	ta nerau esaten dan efietan.
<i>eune</i>	.	.	<i>neune</i>	> > > >
<i>yiyaur</i>	.	.	1	efitan (Ustar).
<i>yaur</i>	.	.	1	> (Bidang).
<i>xuxaur</i>	.	.	1	> (Ustarf)
<i>xau</i>	.	.	1	> (Urzain).
Z)	<i>Bera</i>	.	Efi guzietan.	
	<i>kura bera</i>	.	(Ustarf).	
	<i>kura</i>	.	(Urzain).	
D)	<i>Geaure</i>	.	1	efitan (Donam).
	<i>geaur</i>	.	1	> (Alsas).
	<i>giaure</i>	.	1	> (Iture).
	<i>giaur</i>	.	1	> (Bidang).
	<i>guhaur</i>	.	3	> (Yaufi, Eskar, Luzai).
	<i>guaur</i>	.	1	> (Espar).
	<i>yaur</i>	.	1	> (Ustarf).
	<i>gu berbera</i>	.	1	> (Urzain).
	<i>gaurek</i>	.	1	> (Iribef).
	<i>geurek</i>	.	1	> (Zubi).
	<i>gaurok</i>	.	5	> (Abaute, bietan, Afiet, Bakai, Iturm).
	<i>gerau</i>	.	1	> (Urdi).
	<i>gerauk</i>	.	1	> (Irañet).
	<i>gerak</i>	.	1	> (Goizu).
	<i>geonek</i>	.	1	> (Legas).
	<i>geune</i>	.	2	> (Lengoetan).
	<i>geunek</i>	.	1	> (Elgofi).
	<i>giaunek</i>	.	1	> (Narbar).
	<i>gieunek</i>	.	1	> (Etxalar).
	<i>geroni</i>	.	1	> (Arizk).
	<i>gegori</i>	.	1	> (Afaiotz).
	<i>gerok, geok</i>	39	>	
E)	<i>Zeone</i>	.	1	> (Legas).
	<i>zeune</i>	.	1	> (Lesak).
	<i>zeunek</i>	.	1	> (Elgofi).
	<i>ziainek</i>	.	1	> (Narbar).
	<i>zianek</i>	.	1	> (Narbar).
	<i>zegore</i>	.	2	> (Lekar, Elgofi).
	<i>zegori</i>	.	1	> (Afaiotz).
	<i>zeroje</i>	.	3	> (Zubi, Ezkur, Oskoz).

<i>zerori</i>	. . . 2	efitan (Aran, goizu).
<i>zerori (r)</i>	. . 34	» (Lataun, Sakan, Ultz).
<i>zaur.</i>	. . . 1	» (Iribar).
<i>zaurori (r)</i>	. . 2	» (Abaufep, Afiet).
<i>zerau</i>	. . . 2	» (Urdi, Ultz, (Zarak)).
<i>zeaur</i>	. . . 2	» (Espar, Alsas).
<i>zeure</i>	. . . 1	» (Bera).
<i>zeauré</i>	. . . 1	» (Donam).
<i>ziauré</i>	. . . 1	» (Ituren).
<i>zuhaur</i>	. . . 3	» (Yaufi, Eskar, Luzal).
<i>berori (r)</i>	. . 4	» (Ustar, Nabaz, Alkoz, Lizaso).
<i>beore</i>	. . . 1	» (Azpir).

F) *Zerok, zeok.* 27 efitan (Lataun, Araitz, geien).

<i>zeroriek</i>	. . . 1	» (Arbizu).
<i>zeroiek</i>	. . . 7	» (Ultzam).
<i>zegoyek</i>	. . . 1	» (Afaiotz).
<i>zeoyek</i>	. . . 1	» (Oskoz).
<i>zeorek</i>	. . . 2	» (Iribet, Yabar).
<i>z̄eaurék</i>	. . . 1	» (Donamari).
<i>zerauk</i>	. . . 1	» (Irafiei).
<i>zaurek</i>	. . . 2	» (Iribat, Abaufep).
<i>zaurok</i>	. . . 2	» (Abaufeg, Afiet).
<i>zeurek</i>	. . . 7	(Orozbet, Lesak, Etxal, Bera, Zub), Narbaz, Elgozi).
<i>zieurek</i>	. . . 1	(Etxal).
<i>ziaurek</i>	. . . 1	(Ituren).
<i>zihaurek</i>	. . . 1	(Luzald).
<i>zihaurok</i>	. . . 1	(Yaufi).
<i>zuhaurok</i>	. . . 1	(Yaufi).
<i>zearek</i>	. . . 1	» (Espar).
<i>zeonek</i>	. . . 1	» (Legas).
<i>zuek berak</i>	. . 2	(Eskaro, Beorbu).
<i>zebelik</i>	. . . 4	(Urdi, Bekal, Iturm, Alsas).
<i>xeek</i>	. . . 1	» (Bid).
<i>xek</i>	. . . 1	» (Urzein).
<i>xauriek</i>	. . . 1	(Ustar).

G) *Berak, beak.* 57 efitan.

<i>beralek</i>	. . . 1	» (Nabaz).
<i>berek</i>	. . . 6	(Ustar, Iribar, Abaufep, Lekaroz, Alkoz, Afaloz).

<i>beraik</i>	.	1	efitan (Madoz).
<i>beroitxek</i>	.	1	» (Madoz).
<i>bēaurek</i>	.	1	» (Donamari).
<i>bizurek</i>	.	2	» (Ituren, Narbarr).
<i>beurek</i>	.	2	» (Zubi, Narbarr).
<i>berberāk.</i>	.	1	» (Bidang).
<i>aiek berak</i>	.	3	» (Lizas, Lanz, Egiañet).
<i>oiek berak</i>	.	1	» (Yabar).
<i>kurak berak.</i>	.	1	» (Eskar).
<i>beak bekarík</i>	.	1	» (Oskoz).
<i>ebaik</i>	.	1	» (Olazti).
<i>ebeik</i>	.	3	» (Urdi, Bakai, Alsas).
<i>bebeik</i>	.	1	» (Iturm).
<i>eurek</i>	.	3	» (Lesak, Etxal, Bera).
<i>erok</i>	.	1	» (Liz-beng).
<i>cok</i>	.	1	» (Etx-Aren).
<i>kek</i>	.	1	» (Urzañk).

42. A) *Dute*. . . 45 efitan.

<i>due</i>	.	8	» (Lafauñ).
<i>dube</i>	.	3	» (Lakun, U-Arak, Afuatz).
<i>dubie</i>	.	1	» (Arbiz).
<i>daubie</i>	.	1	» (Etx-Ar).
<i>dabie</i>	.	1	» (Liz-beng).
<i>die</i>	.	1	» (Yauri).
<i>dai</i>	.	2	» (Olazt, Urdi).
<i>dei</i>	.	4	» (Bakai, Yabar, Alsas, Bidang).
<i>dui</i>	.	2	» (Lekunb, Madoz).
<i>du</i>	.	1	» (Ezkuf) (1).
<i>dezei</i>	.	2	» (Urzain, Ustaf).
<i>xee</i>	.	1	» (Espar).

B)	<i>Du</i>	.	61	»
	<i>do</i>	.	2	» (Uitz, Azpir).
	<i>dau</i>	.	5	» (Olazt, Urdi, Liz-beng, Bakai, Iturm).
	<i>diezu</i>	.	1	» (Ustaf).
	<i>xu</i>	.	1	» (Ezpar) (<i>dizu</i> -ren laburpena).

(1) Ezkufeko *du ori* (sic) duu-tik bide dator, u malte baltute efi ontan. Nuke ta *nitu* ordez, *nuku* ta baltu *nitu* ageri da kontu batean. Amaleu puntuko zapetak bea (r) *nitu*. Ura (ua) ordez *uru*. Jai aunditan da pestaburutan da, arat-onat, zuri-neri ibiltzen den *uru*.

Z)	<i>Ducna</i>	37	eritan (Aezk, Salaz, Bortzefi, Ultz, Batz).
	<i>dubena</i>	2	»
	<i>duuna</i>	1	» (Aran).
	<i>duna</i>	16	» (Lataun, geien).
	<i>dune</i>	1	» (Osk).
	<i>diona</i>	1	» (Beruet).
	<i>diena</i>	3	» (Luzaid, Urz, Ustar).
	<i>deena</i>	2	» (Alsas, Etx-Aran).
	<i>dena</i>	5	(Iturm, Bakai, Liz-beng, Urdi, Olazi).
D)	<i>Duela</i>	.	<i>duena</i> esan duten efietan.
	<i>dubela</i>	.	<i>dubena</i> » » »
	<i>duula</i>	.	<i>duuna</i> » » »
	<i>dula</i>	.	<i>duna</i> » » »
	<i>dule</i>	.	<i>dune</i> » » »
	<i>diola</i>	.	<i>diona</i> » » »
	<i>diela</i>	.	<i>diena</i> » » »
	<i>deela</i>	.	<i>deena</i> » » »
	<i>dela</i>	.	<i>dena</i> » » »
43.	<i>Nion, nio</i>	.	51 efitan.
	<i>niezun</i>	2	» (Urz, Ustar).
	<i>nakon, nako</i>	4	» (Abaufep, Espan, Yaufi, Luzai).
	<i>nazkon</i>	1	» (Espan).
	<i>nekon, neko</i>	5	(Iribet, Abaufeg, Orozbet, Afiet, Azpaf).
	<i>nezko</i>	2	(Iribet, Azpaf).
	<i>neron</i>	1	» (Olazi).
	<i>nōn</i>	1	» (Etx-Aran).
	<i>non</i>	1	» (Liz-beng).
	<i>nuan</i>	1	» (Alsas).
	<i>nean</i>	1	» (Urdi).
	<i>nan</i>	2	(Bakai, Ituran).
44.	<i>Naztazu</i>	3	» (Iribet, Abaufep, Espan).
	<i>natazu</i>	3	» (Bakai).
	<i>nazazu</i>	43	»
	<i>nezazu</i>	11	»
	<i>nazu</i>	7	» (Donam, Intz, Lezei, Azpir, Iturun, Egialet, Ituren).
	<i>nezu</i>	1	» (Zubi).
	<i>nitzazu</i>	1	» (Lakun).

	<i>zatezti</i>	1	eflari (Oskoz).
	<i>zairezu</i>	1	» (Iraiz).
	<i>zalezu</i>	1	» (Beramendi).
	<i>zaezu</i>	1	» (Yaben).
	<i>diztazu</i>	1	» (Ustaf).
45.	<i>Dadukat</i>	2	» (Etxalar, Lantz).
	<i>daduket</i>	1	» (Alkoz).
	<i>daukat</i>	35	»
	<i>dauket</i>	17	»
	<i>daukuet</i>	1	» (Nabak).
	<i>daukit</i>	1	» (Yalifi).
	<i>daket</i>	2	» (Uitz, Azpir).
	<i>dakat</i>	2	» (Lakut, Etx-aran).
	<i>dukat</i>	5	» (Aldos, Urdu, Olazi).
	<i>dekat</i>	2	» (Iturri, Sakan).
	<i>doket</i>	2	» (Afualiz, u-arak).
	<i>daukaz</i>	1	» (Urzelti):
	<i>dokez</i>	1	» (Ustaf).
	<i>diez</i>	1	» (Urzalik).
46. A)	<i>Badaki</i>	50	»
	<i>baaki</i>	20	» (Lafau, Sakan).
	<i>baidaki</i>	1	» (Medoz).
	<i>badakizu</i>	1	» (Ustaf).
B)	<i>Banakien</i> (n).	35	»
	<i>banekien</i>	11	»
	<i>baimekian</i>	1	» (Oster).
	<i>banakin</i>	1	» (Ituren).
	<i>banekin</i>	2	» (Ezkut, Lekunb).
	<i>banakin</i>	6	» (Dorram, Zubi, gartz, Yaben, Beramendi, Legas).
	<i>banekin</i>	9	» (Lafau, geien)
	<i>banikin</i>	2	» (Uitz, Azpir).
	<i>bañedakin</i>	1	» (Intz).
	<i>banakixun</i>	1	» (Espar).
	<i>banakizun</i>	2	» (Ustaf, Urzain).
Z)	<i>Baleki</i>	37	»
	<i>balekte</i>	1	» (Abatufeg).
	<i>balekti</i>	32	»
	<i>ballki</i>	2	» (Uitz, Azpir).
	<i>baleksi</i>	1	» (Abatufep).

- D) *Banaramate* (r) . . . 27 efitan.
baneramate . . . 5 » (An zmen).
bañeramais (s) . . . 2 » (Lakzo, U-Arak).
banarambie . . . 2 » (Liz-beng, Etx-Argo).
banaramiye . . . 1 » (Arbiz).
bañearmaue . . . 1 » (Afuz).
banamate . . . 7 ,
banemate . . . 1 » (Yaben).
bañeramea . . . 2 » (Betel, Ares).
baneremea . . . 1 » (Leitz).
bane (r) amee . . . 1 » (Uitz).
bañearmai . . . 4 » (Madoz).
bañearmee . . . 1 » (Azpir).
banerol . . . 1 » (Olazti).
baneruj . . . 1 » (Alsas).
bañedai » (Bakai).
- A) *Ez + d.*
Ezdaki . . . 1 efitan (Azpir).
eztaki . . . Gañerako efi guzietan. Eztakizu (Ustarf).
- B) *Ez + b. Ezbaileki* (laki) . . . 5 efitan (Beorbur, Egialet, Etxalar, Ustar, Lizas).
ezpaleki (laki) . . . Gañerako efi guzietan.
Ezpatakike (Lesak, Bera).
- Z) *Ez + g.*
Ezgara (gira etc.) . . . 28 efitan (Lafaun, Basab, Sakan, gelen).
ezkara (r) Gañerako 42 efietan).
 Ezgutzugu (Urzain); ezgutzu (Ustarf).
- D) *Ez + I.*
Ezluke 18 efitan (Goier, Sakan, Ultz, Bazt).
eluke Gañerako efi guzietan.
- E) *Ez + n*
Eznago (g) ??
enago (g) ??
- F) *Ez + z. Ezzen, (an)* . . . 5 efitan (Urdi, Iturm, Bid, Urz, Ust).
ezan, (en) 2 » (Bakai, Olo).
etzen, etze Gañerako efietan.
ezten Orozbeitelun.

O. H. Bizkaiarako.

- I) *Ehiz* . . . 2 efitan (Yaufi, Luzaid).
J. *Eyae* . . . 2 eñitan (Abaufep, Yaufiet (Zarak)).
ezyae . . . 3 > (Ituren, Yaufi, Zublet).
ezyoa . . . 1 > (Ezkuñ).

Gañerako efietan *ez oai*, *ez goaie*, *ez aye*, *ez goie*, *ez koie*, *ez oa*, *ehoa*, (Luzaid, Zarak), ezkuye (bera), *ez ae*, *ez gae*.

Eyindae . . . 3 efitan.

ezyindae . . . 2 > (Yaufi (Zarak) Ituren).

Gañerako efietan *ez indoaien*, *ez indaien*, *ez len* (azpir, uitz)
ez indien (azpir) *ez indin* (uitz), etc.

eyago . . . 3 efitan (Abaufep, Yaufi, Irati).

ezyago . . . 5 > (Yauf (Zarak), Zubi, Afaiz, Iraiz,
Afaiotz).

eyindago . . . 3 > (Iribet, Abaufep, Yaufi).

ezyindago . . . 6 > (Yaufi (Zarak), Zubi, Afaiz, Lanz,
Iraiz. Bidang)

eyiz . . . 5 > (Iraiz, Afaiz, Abaufep, Yaufi, Le-
sak (zár) (Eyaiz, Eyaz).

ezyiz . . . 4 » (Afaiotz, Urz, Elgoiti) (Ezyaiz,
Ezyaz).

eyintze (a) . . . 1 > (Yaufi).

ezyintze . . . 2 > (Afaiz, Alkoz).

K) *Eyatza* . . . Urzainkin.

ezyaz . . . (Ustaf, Urzaink).

48. Edan *nuen* . . . 23 efitan.

nue . . . 7 > (Abaufe, bietan, Iribet, Afiet,
Ainzi, Olo, Azpañ).

nuan . . . 1 > (Arbizu).

nuban . . . 1 > (Lakun).

nuben . . . 1 > (Arbiz).

nuun . . . 3 > (Narbarr, Gartzau, ezkuñ).

nun . . . 17 »

neen . . . 2 > (Etx-Ar, Liz-beng).

nen . . . 4 > (Olazt, Urdi, Bukai, Iturm).

nizun . . . 1 > (Ustaf).

niezun . . . 2 > (Urz).

nion . . . 1 > (Bidang).

49. *Dakit* . . . 7 > (Sakan).

dakie . . . 1 > (U-Arak).

<i>dakida</i>	.	.	1	efitan (U-Arak).
<i>zaida</i>	.	.	8	» (Aezk, Sal).
<i>zaira</i>	.	.	1	» (Urdi).
<i>zaide</i>	.	.	14	» (Ultzam, geien).
<i>zaire</i>	.	.	1	» (Iraiz).
<i>zaie</i>	.	.	1	» (Beram).
<i>zeida</i>	.	.	1	» (Abaufep).
<i>zeira</i>	.	.	1	» (Abaufep).
<i>zait</i>	.	.	24	» (Goier, Baztan, geien).
<i>zaut</i>	.	.	1	» (Luzaid).
<i>zat</i>	.	.	7	» (Lataun).
<i>zit</i>	.	.	1	» (Gozu).

50. Bizkaiarako.

51. Ekartzen *badio* . . . Efirik geienetan.

»	<i>batio</i>	.	.	Nabaz-en.
»	<i>balu</i>	.	.	1 efitan (Urzain).
»	<i>baluke</i>	.	1	» (Afaiz).
»	<i>balioke</i>	.	1	» (Alkoz).
ekar	<i>balezagu</i>	.	1	» (Osteriz).
eragu	<i>baleza</i>	.	2	» (Ustar, Bidang).
ekartzen	<i>badako</i>	.	3	» (Iribet, Abaufeg, Az-paf).
»	<i>balako</i>	.	1	» (Espar).
ekar	<i>badezaio</i>	.	1	» (Gortzau).
»	<i>balakio</i>	.	1	» (Abaufep).
»	<i>balekio</i>	.	1	» (Etxal).
»	<i>balazaio</i>	.	1	» (Yaufi).
»	<i>balezo</i>	.	1	» (Afiet, Luzald).
ekartzen	<i>badua</i>	.	1	» (Alsas).

52. Egun (gaur) ikusiko gara, gra . 13 efitan (An emenka).
ikusko dau . . . 1 » (Alsas).

Egun (gaur) elkar ikusiko dugu. Gañerako efi guzietan. Batzutan bai gañera *ikusiko gara* ere. *Ekuse(r) en gare* Bidangotz-en; *ekusen* gutzu Urtzainkin eta Ustafotz-en.

53. A) Egin *det* . . 4 efitan (Ares, Intz, Liz-beng, Etx-Aran).

» *dot* . . 10 » (Beramendi, Ultz, Lekun, Madoz, Azpir, Olazt, Urdi, Bakal, Iturmendi, Alsasu).

» *ditt* (t. letzarekin) Elgoi-n.

» *dut* Gañerako efi guzietan.

- B) Egin *dutala*. . . . 9 efitan (An emenka).
- » *tala* 2 » (Espar, Eskar).
- » *dudala* 3 » (Abaufep, Etxal, Bere).
- » *durala* 2 » (Bidang, Ustar).
- » *duala* 4 » (Lesak, Arano, Goizu, El-gofi).
- » *dotala* 1 » (Alsas).
- » *dutela* 5 »
- » *dudela* 1 » (Ituren).
- » *durela* 1 » (Zubi).
- » *dotela* 5 » (Azpir, Olazi, Urdi, Bakal, Iturmendi).
- » *doela* 2 » (Uitz, Lekun).
- » *deala* 2 » (Ares, Betelu).
- » *detela* 2 » (Liz-beang, Etx-Aran).

Z) Agi ori ez da ageri Nafarroan. *Zaizkit*, *zaizkigu* malzenik. *Zaizku* Amaiur-en; *zaizkira* Afiesta-n; *dakizkit*, *dakizkigu* Lakuntzan; *zkait*, *zkaigu*. Ituren-en.

54. Edan *izan* banu. . . . 27 efitan.

» *banu* Gafferako efietan.

Oso. Edan izen banu e-rekin Azpirotzen eta Beorburun bestetan ez da ageri. Aurki gerta diteke beste efi orietan Uitzin gertatzen dena. Frase ofetan, jakin *izan* banu, a-rekin erabilten dugu; bestenaz e-rekin. Galde onetan ez da agintzen a ala e ditun *izan* ofek, hadentz ordea.

55. *Eman*. . . . Efirik geienetan.

man 20 efitan (Ultzam, Bazt, Sakan, geien).

emor 3 » (Bid, Urz, Ust).

ematen *Eman* esaten duten efietan.

emalten 2 efitan (Etxal, Luzqid).

emañen 4 » (Lesak, Ber, Leiz, Ezkuf).

maten man esaten duten efietan.

emoitea 1 efitan (Bidang).

emoltan 2 » (Uitz, Ust).

56. *Iitzale, iltzale* 52 »

Iitzalle 1 » (Urdi).

iltzeile 1 » (Alsas).

iltzalle 2 » (Arbiz, Lesak).

iltzale 11 » (An emenka).

iltzele 1 » (Oster).

57. A) *Iltzen*. . . . Iru ez beste efi guzietan.
iltzan. . . . 1 eftian (Urzain).
lltan 2 » (Bidang, Ustaf).
B) *Eskaintzen, eskeintzen, eskintzen*. Bat ez beste efi guzietan *tz-rekin*.
Eskainten. . . . Gartzain-en.
58. A) *Dagon*. . . . 55 eftian.
dagoen 1 » (Etxalar).
daon 3 » (Uitz, Azpir, Liz-beng, Irañet).
doon 1 » (Luzald).
don 4 » (Olazti, Urdi, Iturm, Bakal).
B) *Dagola*. . . . 48 »
dagoala 4 » (Ezkut, Arano, Leitz, Betelu).
dagoela 1 » (Beorburu).
daola 6 » (Yaben, Uitz, Azpir, Egiñet, Arbiz, Irañet).
doala 2 » (Alsasu).
doola 1 » (Liz-beng).
dola 2 » (Urdi, Bakal).
59. A) *E(d)aten dot* . . 7 » (Uitz, Lekun, Olazti, Urdi, Iturm, Bakal, Alsas).
 » *det* . . 3 » (Etx-aron, Liz-beng, Ares).
edateot 3 » (Abaufeg, Azpir, Intz).
edateef 1 » (Leitz).
edateunt 3 » (Ainzlo, Espar, Iribet).
erateunt 2 » (Yabar, Orozbet).
edateut 12 »
erateut 1 » (Azpafen).
eateut 1 » (Oskoz).
edataut 2 » (Lan, Lizas).
edaten dut. . . . Gañerako efietan. Askotan bietara: *edaten dut* eta *edateut*.
edaten DUR Bidangotz-en; egon bear *dur* etc.
60. A) *Sura, sure, etc.* . . Efirik gelenetan.
suara 3 eftian (Bid, Urz, Ust)
suera 2 » (Oskoz, Nabaz (Zugere)).
surat 1 » (Luzald).
suala 2 » (Esparz, Yauti).
sutara 5 » (Gartzau, Madoz, Betelu, Arbiz, Alsas),

- surtara* . . . 1 efitan (Goizu).
- B) *Mezara* . . . Iru ez beste efi guzietan.
- Mezatara* . . . 3 efitan (Arano, Goizu, Gartzau).
- Mezatara* = a los funerales. Etxalafen era Elgoiti-n.
61. *Noranai* . . . Efi guzietan. (Norainai, *noranahi* (Luzaid), *norenai* (goizu).
61. A) *Egon bear dut, dot, dur*, beaut, etc. Zazpi ez beste efi guzietan.
- Egon bear naiz* . . . 7 efitan (Burund, Afaiz, Olo).
- B) *Egon nai dut, naut, etc.* Bat ez beste efi guzietan.
- » » *naiz* . . . 1 efitan (Nabaz).
(Z. Bizkairako).
- D) *Ezin erori naiz geienak*.
- eneike erori* . . . 1 efitan (Luzaid).
- eneike* » . . . 1 » (Abaufep)
- eznateke* » . . . 1 » (Egiafet).
- Eraman al dut* . . . Efi batzuian.
- ezin edan dut* . . . Efrik geienetan.
- etzaket edan* . . . Iribefin.
- Oar. Ezin edan dut eta ez dezaket edan, ez dire berdin gure efian beintzat: *ezin edan dut*, no puedo beberlo (físicamente); *ez dezaket edan* = no me es licito beberlo. Aurki beste efieren batzutan ere.
- E) *Erori egin naiz eta gorde egin dut*. Efi guzietan.
- xin gogo niz* . . . Etxalafen.
- (e)torri gogo naiz* . . . Lizason.
63. *Auek* . . . 2 efitan (Yabar, Elgoiti).
- abek* . . . 1 » (Olo).
- auk* . . . 3 » (Irañ, Aruatz, U-Arak).
- ok* . . . 48 »
- okek* . . . 3 » (Afaiz, Alkoz, Iratx).
- kek* . . . 1 » (Yaufi).
- kuek* . . . 7 » (Salaz, Efonk).
- hook* . . . 1 » (Luzaid).
- onek* . . . 2 » (Beorbur, Azpat).
- oiek* . . . 1 » (Goizu).
- ebek* . . . 5 » (Aflet, Nabaf, Iragi, Ainzio, Azpat).
- gebek* . . . 4 » (Aezk).
64. *Oriek* . . . 8 »

- horiek* . . . 1 *efitan* (*Luzaid*).
oriyak . . . 1 » (*Olazi*).
orik . . . 2 » (*Leitz, Ituren*).
koriek . . . 1 » (*Ustaf*).
korik . . . 2 » (*Urz, Bid*).
oiek . . . 36 »
goyek . . . 5 » (*Aezk*).
koiek . . . 3 » (*Salaz*).
oik . . . 18 »
eik . . . 1 » (*Alsas*).
65. *Kurak* . . . 6 » (*Salaz, Efonk*).
aiek . . . 24 »
gaiet . . . 3 » (*Abaufe, Bietan, Azpafen*).
gaek . . . 3 » (*Orozbet, Iribar, Azpaf*).
aik . . . 19 » (*Laraun, Sakan, geien*).
ak . . . 1 » (*Leitz*).
arek . . . 1 » (*Elgoiti*).
hek . . . 1 » (*Luzaid*).
ek . . . 11 » (*Bortz efitan éta Baztanen*).
66. *Bizkaiarako*.
67. *Eginkizun* . . . 20 *efitan* (*Goierr, Basabu, Laraun, Afaitz, Sakan*).

Geienak egitekoa. Bera-n Janpide.

68. *Badaukat* . . . 28 *efitan*.
badauket . . . 5 » (*Beruet, Madoz, Lekar, Olo, Beorbu*).
baitauket . . . 1 » (*Yaben*).
badaukuet . . . 1 » (*Nabaz*).
baauket . . . 1 » (*Nabaz*).
bauket . . . 1 » (*Alsas*).
baaket . . . 1 » (*Liitz*).
badukat . . . 2 » (*Olazt, Urdi*).
badakat . . . 2 » (*Etx-Aran, Lakun*).
badekat . . . 1 » (*Bakai*).
badoket . . . 2 » (*Irañet, Iturm*).
daukaz . . . 1 » (*Urz*).
dokezt . . . 1 » (*Ust*).
Badut . . . 32 »
bauf . . . 18 »

	<i>badot</i>	1	efitan (Urdi).
	<i>baot</i>	.	.	.	2	» (Uitz, Azpir).	
	<i>badet</i>	.	.	.	3	» (Ares, Liz-ben g, Etx-Aran).	
	<i>baet</i>	.	.	.	1	» (Etx-Aran).	
	<i>baat</i>	.	.	.	1	» (Leitz).	
69.	<i>Bazauken</i>	.	.	2	» (Lizas, Lekar).		
	<i>bazaukuen</i>	.	.	1	» (Nabaz).		
	<i>bazauke</i>	.	.	2	» (Abaurep, Olo).		
	<i>bazaukan.</i>	.	.	5	» (Yauri, Lesak, Etxal, Luzaid, Gartzau).		
	<i>bazeukan.</i>	.	.	2	» (Araiz, Alkoz).		
	<i>(ba)zeuken</i>	.	.	1	» (Madoz).		
	<i>zeuke</i>	.	.	1	» (Oster).		
	<i>bazeoken.</i>	.	.	1	» (Uitz).		
	<i>zokezun</i>	.	.	1	» (Ust).		

Gañerako efietan ez da ageri: galdu bide da. Bazuen, bazue, baeuben (Bera) t. a.

	<i>Baza(b)ilan</i>	.	1	efitan (Luzaid)
	<i>bazabilan</i>	.	4	» (Eskar, Lesak, Etxalar, Ituren).
	<i>bazabilen</i>	.	2	» (Gartzau, Altasas (Bazailen)).
	<i>bazabilen</i>	.	3	» (Bera, Nabaz, Lizas).
	<i>bazaien.</i>	.	1	» (Yauri).
	<i>bazebillan</i>	.	1	» (Alkoz).
	<i>bazeblle</i>	.	1	» (Ainzio).
	<i>bazeile</i>	.	2	» (Abaufe).
	<i>bazebilén</i>	.	19	» (Gipuzk-ald).
	<i>bazerallen</i>	.	1	» (Beruet).

Naparro'ak Erikoizundiarí erantzon diona (Varáipena)

III. ITZ BATZUEN ERABILKERA

1.	<i>Euskara</i>	.	.	.	10	efitan
	<i>uskara</i>	.	.	.	23	»
	<i>oskara</i>	.	.	.	1	» (Ituren).
	<i>eskuara</i>	.	.	.	4	» (Amaiur, Arizk, Lozaid, Urdi).
	<i>euskera</i>	.	.	.	11	» (Sakan, Geien).
	<i>uskera</i>	.	.	.	10	» (Esterib, Ulzun).
	<i>auskera</i>	.	.	.	6	» (Sakan).
	<i>euzkera</i>	.	.	.	1	» (Aratiz).
	<i>uzkera</i>	.	.	.	1	» (Lizas).
	<i>eskuera</i>	.	.	.	1	» (Alsas).
	<i>eska(r)a</i>	.	.	.	1	» (Azpir).
2.	<i>Euskalerí</i>	.	.	.	23	»
	<i>uskalerí</i>	.	.	.	29	»
	<i>oskalerí</i>	.	.	.	1	»
	<i>eskualerí</i>	.	.	.	6	»
	<i>euskeleí</i>	.	.	.	3	» (Oster, Beorbu, Arbiz).
	<i>uskeleí</i>	.	.	.	2	» (Nabaz, Lizas).
	<i>auskalerí</i>	.	.	.	5	»
	<i>auskeleí</i>	.	.	.	1	» (Irañet).
	<i>eskuera erí</i>	.	.	.	1	» (Alsasu).

Oar. Oargati da *erí* itz onen sena = *tierra, trozo de tierra, campo*. Efia = pedazo de tierra (bidang); Iria = pueblo (bid). Artoefi = trozo, lote, campo de maíz, ilatefi = campo de arvejas, gariefi = campo de trigo t. a. Zibefin. Baita Abaureg, orozbet, espar, ainizio. Efeun-efia = tierra de un robo = robada esaten da agitz. Ereuanen efia; *eréuin eríe* (Uitz).

Iruñ-efia = la cuenca de Pamplona (Olo).

3. *Adiskide* etc. Efi guzietan s-sekin do x-ekin.
Areskide (bid).
4. *Zazpi* Efi guzietan z-rekin.
5. *Ouzti, guzi* Efi guzietan z-rekin.
6. *Gazte* » . . » . . » (Iribefin
gazte ta gaste).

7. *Asteazkena* Efirik geienetan. Bakar batzuan astizkena, astazkena.

8. *Aberats, abrats* Efi guzietan *ts*-reki. Olo-n *abrasa*.

9. *Bizartzu* 53 efitan

bizarzu 3 » (Afut, Yaben, Beramend).

bizartsu 17 » (An emenka).

Oar. Itz au ez da efi-itza toki askotan: *bizardun* eta *bizaŕaundi* aurki entzuten dire maizago. *Bizartsu* esaten duten efietan ere *aŕizu*, *lolzu*, ari dire ez afisu, lolsu. Z-rekin bear dula agerian dago. *Zoŕizu*, *zarpazu*, *mukizu buztintzu* (goizuel) makartzu. Eta efieu izenak eta toki-izenak. *Aruatzu*, *Arbizu*, *Saraitzu*, etc. Alare *indartzu* okertu egin da, beste itz frankorekin.

10. *Esne* Amaika ez beste efietan.

esene 5 efitan (Azpir, Uitz, Urdi, Bakoi, Iturm).

ezne 6 » (Espar, Yaufi, Eskar, Bid, Urz, Ust).

11. *Orzegun* 7 » (Yaufi, Lesak, Lizes, Olo, Bidang, Arizk, Narbar).

ortzegun 40 »

ostegun 24 » (Lofaun, Sakan).

12. Garagartzaroaren;—ilaren, erlaloaren 7 garenean. Bat ez beste efi guzietan. Garagatilako 7-an... Gartzau-en.

Arbizun ere ageri da—ko baño beste erlzkizundian (bi baitire) —ren ageri da. *Garenean* 6 efitan (Lekar, Oster, Urz, Lizes, Alkoz, Llostat). *Garña gaiena* ordez Llostatzen.

13. *Elea* erabilitza den efietan *itza* da ez *izkera*. 14 efitan (Aezk Salaz, Efonk, Gelen).

Orieak eleak dira (iribf).

elezu = charlatán (Lizes, Etxalar).

eleuntzi (Etxalar).

eleputz (Oster).

eleketari (Oster).

eleketan (Elgofi).

elez-ele = palabra por palabra (Llostat).

14 *eskerík aunitz* 2 efitan (Lesak, Ituren).

eskerík anitx 3 » (Llostat, Urz, Bid).

- *eskerik asko* 42 efitan
eskarak asko 3 » (Arbiz, Osk, Legas).
esker mila, mila, milē . . 33 »
mila esker 3 » (Yaben, Gartzan,
Etxalar).
15. *Donostia* 44 »
donosti 30 »
- Gañerako casu-eten ez dire tinko. *Donostia* esan afen Donostiko, Donostira esaten dute batzuk. Laraunen batez ere, Donosti, Donostiko, t-a.
16. *Gelago* 22 efitan
geiego 1 » (Bera).
geigo 16 »
geio 7 » (An Emenka).
gelyo 2 » (Urdi, Iturm).
geyao 1 » (Eix-Aran).
geyo 7 » (Sakan, Geien).
geago 1 » (Abaufeg).
yago 7 » (Aezk, Efo, Esterib).
diago 2 » (Espar, Eskar).
obro 3 » (Urz, Ustaf, Bidang).
17. *Zaindu* 18 » (Goief, Borizeti, Baztan).
zandu 5 » (Azpir, Ares, Betel, Lezet,
Intz).
zeintu 1 » (Iribef).
zaitu, zaiñtu 29 »
zañtu 1 » (Bera).
begirazten 1 » (Ustaf).
18. *Agindu* Iñon ez *b*-rekin. Ezki askotan *g*-rekin;
beste batzutan ez *b* ia ez *g*-rekin.
Hitzeman (Luzaid); *itzeman* (Abaurep, Oster) *itz emon*
(Efonk).
19. *Leiza* 1 efitan (Etxal).
leize 6 » (Goizu, Luzal, Intz, Betel,
Leitz, Lekar).
leze 54 »
lize 1 » (Betelu).
gindanobi 1 » (Espar).
indanobi 1 » (Eskar).
indandobi 1 » (Bidang).

20. *Argitara, argitera* etc. *Argitaldu* iñon ez.

Elkin = atera (Bid); *erkin* (Urz, Ust).

21. *Bizitza, (e)* . . . 41 efitan

bizitz . . . 7 » (Narbart, Lekar, Ustaf, Olazi,
Egiafet, Arbiz, Uitz).

Bizitza bat = una vida ez dirudi oso oitua; *batzuk* *bizi* bat.
Bizitza = el mueblaje, el ajuar de casa (Bera, Donamari, Afaloz).

Eriotza bat (eriotze). 49 efitan

eriotz bat . . . 10 » (Lekar, Narbar, Etx-aran,
Bakai, Arbiz, Ares,
Madoz, Uitz, Leitz,
Beruei).

gauza (e) bat . . . 42 »

gauz bat, bet . . . 23 »

Oar. *Gauz bat, bet* (Donamari, Arizk) baño /au gauza.
Uitzin era gazteak nastekatzen ditue: Bi anaia (Ansorena) mult
gezteri galdegin nien nola esaten zen: una cosa, dos cosas, tres
cosas, cuatro cosas, eta batak; *gauz bet*, bi gauze, iru gauze,
lau gauze; bestek gauze (b) al, bi gauz, iru gauz, lau gauz.
Baño zafak *gauz* esaten dute.

Neskatxa (e) bat. . . 23 efietan

neskatila bat . . . 2 » (Yauri, Afaliz).

neskatx, neskais . . . 25 »

22. *Erreenteria* 34 »

erreenteri. 11 »

23. *Bilbao* Bat ez beste efietan.

Bilbo Garizaun-en.

24. A) *Iibeltza* Efirik geienetan.

izotzilla . . . 18 efitan (Aezk, Salaz, ta an emen).

itzolile . . . 1 » (Beorburu).

urtañil . . . 6 » (Etxalar, Bera, Luzald, Bid,
Ust, Urz).

B) Otsail, otxail, t. a.

Z) Martso, martxo, t. a.

D) Apiril, apiribil (Sakan) t. a.

E) *Maiatz, maietz*. Uitzin esaten dute: baletz; biar dela
maiatz; etzi Pazkoa; ezkontzen dela gure atsoa.

F) *Garagartzaro* . . . 41 efitan

garagaril . . . 21 »

erearo 1 » (Arizk).

<i>eriaro</i>	1	efitan (Lekar).
<i>eriyo</i>	2	» (Bera, Etxalar).
<i>ereiero</i>	1	» (Lesak).
<i>ekhaina</i>	1	» (Luzaid).
G) <i>Uzta</i>	30	» (Bakar batzuk uztaa ta uztaila).
<i>uzte</i>	4	» (Ultzam).
<i>garil</i>	33	» (Aezk, Salar, Efonk, Sakon).
H) <i>Agorila</i> (Luzaid, Bidang, Urz, Ust).						
						<i>abuztu, agoztu etc. gañerako efietan.</i>
I) <i>Urí</i>	48	efitan
<i>buruil</i>	17	» (Golefi, Bortzeti, Bazt).
<i>agoña</i>	1	» (Madoz).
<i>setemera</i>	3	» (Efonk).
L) <i>Lastail</i>	35	»
<i>urí</i>	15	» <i>Urieta Ustafotz-en.</i> (buruil dutenetan).
<i>azaro</i>	8	» (Aezk, Salaz).
<i>agora</i>	6	» (Lekun, Azpir, Leze, Betelu, Intz, Ares).
						<i>gaztañezitu</i> . . . 1 » (Ezkur)
M) <i>Azaro</i>	60	»
<i>abendu</i>	9	» (Aezk, Salar, Efonk)
N) <i>Neguil</i>	1	» (Orozbet).
						<i>abendu</i> . . . Efrik geienetan.
						<i>bilgaren abendu.</i> (Azaroari abendu esaten dioten efietan).
25. <i>Gosari</i>	56	efitan
<i>askari</i>	3	» (Luzaid, Urz, Ust).
<i>aldamortzu, alamortzu</i>	5	»	(Aezk).			
26. <i>Gosaldu</i>	68	»
<i>askaldu</i>	1	» (Luzaid)
<i>askaria egin</i>	2	» (Urz, Ustaf).
						<i>aldamortzatu.</i> . . . Aldamortzu duten efietan.
29. <i>Grabiel</i> geienak.						
30. <i>Ardandegi</i> Bakan samar entzuten da, baño geienetan <i>ardandegi. Ardangel</i> maizago.						
<i>ardantegi</i>	5	efitan (Goizu, Yaben, Olazti, Afaiz, Elgozi).
<i>mindegia (d)</i>	20	» (Aezk, Ultz, Bazt, Geien).

- mintegi, muntegi, muntegi* gañerako geienak.
- mindaitz* Afaiotz-en.
31. *Isiltasun* . . . Efi guzietan /-rekin.
isiltarsun . . . 2 efitan (Espir, Yaufi).
32. *Biguntasun zuzentasun*. Bi ez beste efi guzietan.
bigundasun . . . 1 efitan (Afaiz).
zuzendasun . . . 1 » (Lanz).
33. Iñon ez.
34. A) *Bide zabala* . . . Geintsunak.
Ierabidia . . . 1 efitan (Elgofi).
B) *Bidezora* . . . 8 » (Beorburu, Orozbet, Yaufi, Yaben, Intz, Betel, Lanz, Gartzain).
- Z) O.
35. *Ilkor* . . . Esaten duten efietan *k*-rekin, ez *g*-rekin. *Igarankor* ez da ageri, baño n-ufena *k*, *iraunkor* = duradero.
36. *Naparoatik* . . . 3 efitan (Ezkut, Uitz, Beorbur).
nafaroatik . . . 12 » (An, Emenka).
nafaruatik . . . 2 » (Lesak, Etx-aran).
nafarotik . . . 17 » (Geien, Lafaun).
nafarotik . . . 18 »
nafarutik . . . 2 » (Urdi, Lakun),
nafarutik . . . 4 » (Bakai, Arbiz, Liz-beng, Olazi).
naparetik . . . 1 » (Yaben).
nafaratik . . . 1 » (Etxalar, baita, Nafafotik, Nafafutik).
- Oar. — *Tik bezalatsu,—ra ere: Naparoatik Napafoara*, t. a. Egoki ziteken lankideek galdegin balute *Naparoa*'z *Nafaroa* esan ahen *Nafarotik* ageri balta (Espiriz). Etonkarin Nabafa, Nabataik, Nabafara.
37. *Nefartar bat* . . . 24 efitan
napartar . . . 13 »
nafar 11 »
napar 15 »
nafaro 3 » (Eskar, Bid, Ust).
Napara = el aguardiente (Elgofi).
38. Asteko egunen izenak.
Astelen, astearte asteazken (astizken etc.) Efi guzietan.
Jueves = *Oitzegun* . . . 40 efitan

- orzegun* 2 eritan (Yaufi, Lesak).
ostegun 27 » (Lafaun, Sakan).
Viernes = Ortziral, ortziil, ortzil. . . . 10 eritan (Bortzefi, Baztan).
ortzilare, ortzilere, ortzilare etc. 35 »
ostirale ostirel etc. 25 » (Lafaun, Sakan, Geien).
Sábado = Larunbat, lagunbat (Iraiz). Laronbat etc. Laut ez beste efietaan.
zapatu 1 efitan (Nabaz).
neskanegun 3 » (Bid, Ust, Urz).
Domingo = Igande, igante (Efonk). Bost ez beste efi guzietan.
domeka 5 efitan (Alsas, Iturm, Bakai, Urdi, Olazti).
39. *Napafoan* O.
40. *To mutikoari* Efirik geienetan.
No nexkafoari 4 efitan (Iribet, Eskarotz, Bidang, Ainzio).
41. Iñon ez. *Goien* Bera-n. Elizekoai *primitziek*.
42. *Diosal egin* geienak.
yeusala oskoz.
yosala (Yaben).
solastu (Etxalaf).
abur egin (Orozbet).
agur egin 5 efitan (Abaufeg, Lanz, Beorburu, Narbarte).
43. *Despeditu* geienak.
agur egin = hacer reverencia 9 eritan (aurki geiagotan ere).
agur egin = dar la bienvenida (iluren).
44. *Oogoratu* geienak (recordar).
oroitu (Iribet).
oraitu (Abaufg).
eguartan egon (uastefotz) (¿estar de guarda?)
45. *Gurutze* Bederatzi ez beste efi guzietan.
kurutze 5 efitan (Espar, Yaufi, Luzai, Bakai, Alsas).
krutze 1 » (Eskar).
krutxe 3 » (Urz, Ust, Bid).

46.

<i>Krina</i>	1	efitan (Iribefi).
<i>grina</i> (opinión)	2	» (Abaufeg, Orozbet).	
<i>grinea</i>	1	» (Yaben).	
<i>grine</i>	1	» (Lekar).	
<i>griña</i> (e)	26	»	
<i>inklinā</i> = mala intención (Zubiet).							
<i>ero</i>	1	eritan (Oster).	
<i>ixe</i>	1	» (Beruet).	
Girna, girña	lñon ez.		

47. (Erderaz bezala).

48. *Gure alde* . . . Bi ez beste efietan.
» *alte* . . . 2 efitan (Ust, Bid).

49. *Jauna*, (e) ez *jaunoi*. Efi guzietan. Xauna, Jina etc.

Oar. *Ken ordez eken* (Iribefi, Abaufep); *gen* (Espar, Yaufi, Azpir, Efonk) *leku* (Oster).

50. *Edatera* . . . Efi guzietan, eratra, (Efonk).

51. *Zaitea* . . . 1 eritan (Goizu).

zaitia . . . 1 » (Etxalar).

zaite . . . 18 »

zaife . . . 16 »

zaitez . . . 3 » (Betelu, Olazii, Urdi).

zaíez . . . 4 » (Zubiet, Intz, Etx-aran Lizbeng).

zaitea . . . 3 » (Lesak, Ezkut, Aran).

zaíea . . . 2 » (Leitz, Azpir).

zaíee . . . 1 » (Uitz).

zaíe . . . 1 » (Beramendi).

zaíez . . . 1 » (Ares).

zate . . . 1 » (Beorbur).

zaite . . . 2 » (Aburep, Luzaid).

ziíe . . . 1 » (Bera).

xte . . . 1 » (Yaufi).

eguazte . . . 1 » (Ust).

guazte . . . 1 » (Urz).

52. *Aprika* . . . 3 » (Gartzau, Madoz, Nabaz).
afrika . . . Gañerako efietan).

53. *Eseri* . . . 16 »

exeri . . . 4 » (Goizu, Madoz, Olo, Narbaz).

exari . . . 2 » (Orozbet, Olo).

<i>xari</i>	16	efitan
<i>xaser</i>	1	» (Listaf).
<i>yari</i>	25	» (Bortzeti, Ultzam, Bazi, geien).
<i>jarri</i>	15	» (Sakan, geien).
54.	<i>Esta deus</i>	.	.	.		Zazpi ez beste efitean.
	<i>ezta ezer</i>	.	.	.		7 efietan (Sakan).
Oar.	<i>Daus</i>	(Abaute, Bietan, Afiet, Nabaz, Legas); <i>daus</i> (Amai, Donamari, Iraiz, Irati, Ituren, Afazioz) <i>deus</i> (Zubiet); <i>yeus</i> (Elgorri); <i>eus</i> (Azpaf).				
55.	<i>Lege</i>	.	.	.		Efi guzietan.
56.	<i>Aita jauna</i>	.	.	.	3	eritan (Olazt, Alsas, Urdi).
	<i>aita juna</i>	.	.	.	2	» (Alsas, Iturm).
	<i>aitona</i>	.	.	.	1	» (Etxal),
	<i>aitona</i>	.	.	.	4	(Lesak, Ber, Goizu, Lekun)
	<i>atona</i>	.	.	.	1	» (Aran).
	<i>aituna</i>	.	.	.	8	» (Sakan, geien).
	<i>atuna, (e)</i>	.	.	.	24	» (Lafaun, geien).
	<i>atxuna, (e)</i>	.	.	.	2	» (Gartz, Nabaz).
	<i>aitabitxi</i>	.	.	.	1	» (Beorbur).
	<i>altauixi</i>	.	.	.	2	» (Abaufeg, Legas).
	<i>atautxi</i>	.	.	.	1	» (Donamari).
	<i>aitautxu</i>	.	.	.	1	» (Yabar).
	<i>aitatxi</i>	.	.	.	1	» (Amal).
	<i>aitetxi</i>	.	.	.	2	» (Afazioz, Arizk).
	<i>aiteutxi</i>	.	.	.	1	» (Oster).
	<i>aitutxi</i>	.	.	.	2	» (Lanz, Irati).
	<i>altatō</i>	.	.	.	2	» (Espan, Yaufi).
	<i>aitaxo</i>	.	.	.	1	» (Luzaid).
	<i>aitsoa</i>	.	.	.	1	» (Eskarotz).
	<i>apitxi</i>	.	.	.	5	» (Iribet, Abaufep, Orozbet, Afiet, Ainzi).
	<i>aputxi</i>	.	.	.	1	» (Irati).
57.	<i>Yalki</i>	.	.	.	15	».
	<i>jaiki</i>	.	.	.	2	» (Arano, Yaben).
	<i>yaki</i>	.	.	.	1	» (Norbaz).
	<i>yeiki</i>	.	.	.	8	» (Goiet, Bazi).
	<i>yeki</i>	.	.	.	7	» (Goiefi).
	<i>yiki</i>	.	.	.	2	» (Etxal Bera).
	<i>jeiki</i>	.	.	.	1	» (Lekunb).

jezi 10 efitan (Lañun, Basabu, Araitz).

jagi 10 » (Sakan).

jegi 1 » (Afuatz).

xalgi 1 » (Urz).

xagi 2 » (Bid, Ust).

xalki 10 » (Aezk, Salaz).

xeiki 2 » (Espir, Afiet).

xeki 1 » (Yabaz).

xegi 2 » (Iribet, Irañ).

58. *Gizonik aski* 32 efitan

gizonak aski 1 » (Amaiur).

gizon aski 2 » (Olo, Narbert).

aski gizon 2 » (Ustaf, Urzaink).

gizon ausarki 1 » (Bera).

gizona franko, franko 18 » (Goief, Lañun, Araitz, Sakan):

gizon franko 3 » (Alkoz, Iraiz, Nabaz).

franko gizon 4 » (Afalotz, Ituren, Besak, Donamari).

naiko gizon 15 » (Sakan, geien).

naiko gizona 1 » (Yabar).

naikoa gizon 2 » (Afuatz, Arizk).

gizona naikoa 12 » (Goief, Bazi, Sakan).

gizonak naikoa 1 » (Beorbur).

gizon naikoa 2 » (Olazti, Legas).

gizona naiko 1 » (Olo).

59. *Bereter* 1 » (Bidang).

atxezatu 1 » (Ustaf).

atizatu (atizatra) 1 » (Urzaink).

erdein 1 » (Bidangoz) = caber.
Eden zafak).

Caber = *itxiki* (Ustaf); funeral = *ilari* (Afiet, Iribet), *Ilario* (Iribet); *osteia* = el sepelio (Eskar).

60. *Ilun, (batzuk ilun)* 40 efitan

ulun 3 » (Urz, Ust, Bid).

betitun (lun) 14 » (Aezk, Araitz).

betulun 1 » (Lekunb).

begilun 1 » (Azpat).

begi-ilun (1) 8 » (Iribet, Olo, Irati, Oster, Iraiz, Lizas, Donamari, Amaiur).

<i>betikulun</i>	.	.	.	2	efitan (Urz, Ust).
<i>bekañilun</i>	.	.	.	1	» (Uitz).
<i>bekainbeltza</i>	.	.	.	1	» (Altsas).
<i>kopetilun</i>	.	.	.	2	» (Leitz, Uitz).
(1) Abé de Leun, diruek galdu eta begiek ilun (Osteritz).					
<i>biotzilun</i>	.	.	.	2	efitan (Yaben, Iribet).
<i>biotzil</i>	.	.	.	2	» (Madoz, Yabar).
<i>baren-il</i>	.	.	.	1	» (Etxal).
<i>motz</i>	.	.	.	2	» (Yabar, Ainzira).
<i>beltzuri</i>	.	.	.	6	» (Eskar, Yaufi, Etxelar, Ainzio, Azpar, Bidang).
<i>goibel</i> (eguraldiaz esaten da 14 efitan)					
<i>triste</i>	.	.	.	Efí guzietan esaten da itz txanbeliñ an.	
61. <i>Otoitz egin</i>	.	.	.	27	efitan (Efegutu agitz).
	<i>otoi egin</i>	.	.	4	» (Yaufi, Ustaf, Urz, Arbizu).
	<i>otoitu</i>	.	.	1	» (Abaufep).
	<i>áren egin</i>	.	.	1	» (Etxalar).
<i>Otoitze</i> (Oskoz, Uitzin zárak) «Gutaz egizu otoitz ona» esaten da Santa Garaziren kopletan.					
62. A) <i>Atxanini</i>	.	.	.	4	efitan (Iribet, Orozbet, Espani Ainzio) Azkue <i>atxamini atximini</i> .
	<i>atxiyamatxi</i>	.	.	1	» (Arbizu) (Atxitamatxa, Azkue).
	<i>atxitamutxita</i>	.	.	2	» (Bakai, Iturm).
	<i>atxitemutxitari</i>	.	.	1	» (Urdi: gabez argi-inguru-an dabilenari).
	<i>atximitxi</i>	.	.	1	» (Afuatz).
	<i>matxita</i>	.	.	1	» (Etx-Aran).
	<i>tximutx</i>	.	.	3	» (Leitz, Ares, Betelu).
	<i>axandalo</i>	.	.	1	» (Lekunb).
	<i>poxpolin</i>	.	.	2	» (Azpir, Bezet).
	<i>pinpilinpausa</i>	.	.	1	» (Lesak).
<i>txintxilinpalo</i>					
<i>txipirilon</i>					
<i>jainko-olo</i>					
<i>jainkoaren mandalari</i>					
18 »					
9 efitan					
<i>mariposa</i>					
Efí askotan.					
B). <i>Armiama</i>	.	.	.	20	efitan
	<i>armearma</i>	.	.	1	» (Intza).
	<i>ermiarma</i>	.	.	3	»

<i>Irmlarma</i>	.	.	7	efitan
<i>Irmlarmau</i>	.	.	2	» (Irahet, Afuatz).
<i>Irmlarmario</i>	.	.	1	» (U-arak).
<i>armimau</i>	.	.	7	» (Sakan, Ultz).
<i>armimeru</i>	.	.	1	» (Iragi).
<i>armimosario</i>	.	.	1	» (Iraiz).
<i>almemoru</i>	.	.	1	» (Liz-beng).
<i>almimora</i>	.	.	1	» (Arbiza).
<i>almimoro</i>	.	.	1	» (Etx-Aran).
<i>armamilo</i>	.	.	7	»
<i>armanbilo</i>	.	.	1	» (Afiet).
<i>armigo</i>	.	.	1	» (Bera).
<i>argimau</i>	.	.	1	» (Nabaz).
<i>añamorma</i>	.	.	2	» (Espar, Yaufi).
<i>amoma</i>	.	.	1	» (Lakuntz).
<i>amaratza</i>	.	.	1	» (Olazti).
<i>añaberba</i>	.	.	1	» (Lirzeink).
<i>mirímau</i>	.	.	1	» (Urdi).
<i>mirimariau</i>	.	.	2	» (Bakai, Iturm).
<i>lipu</i>	.	.	1	» (Luzaid).
Z). <i>Xaguxar</i>	.	.	17	» (Lafaun).
<i>Inara</i>	.	.	1	» (Liz-beng).
<i>inere</i>	.	.	1	» (Iragi).
<i>inede</i>	.	.	1	» (Nabaz).
<i>Inara-sagu</i>	.	.	5	» (Liz-ben, Arbizu, Etx-aran).
<i>gau-enara</i> (gabiñare t. a.) 29 efitan (Golefi, Sakan).				
<i>apoañari</i>	.	.	1	» (Yaufi).
<i>apañari</i>	.	.	1	» (Espar).
<i>gautxori</i>	.	.	2	» (Orozbet, Lanz).
<i>txordingo</i>	.	.	1	» (Lumbier).
<i>sorgintxori</i>	.	.	1	» (Abaufep).
<i>ipurdimotx</i>	.	.	1	» (Lesak).
<i>ezkabaxoro</i>	.	.	1	» (Legas).
<i>argixorgin</i>	.	.	1	» (Elgofi).
<i>xorbeltza</i>	.	.	2	» (Nabaz, Donamari).
<i>txirlna</i>	.	.	1	» (Afaitz).
D). <i>Legena.</i>	.	.	5	efitan (Ezkuf, Afaiz, Alkoz, Lanz, Iraiz),
<i>negela</i>	.	.	6	» (Lesak, Bera, Donam, Zubi, Lizas, Ituren).

<i>negala</i>	7	efitan (Iribet, Amai, Lanz, Gartzain, Afaiotz, Arizk, Lekar).
<i>igal, iai</i>	5	» (Yaufi, Eskar, Esper, Uitz, Lekunb).
<i>igela, iela</i>	22	» (Lañaun, geien).
<i>iyela</i>	1	» (U-arak).
<i>ikel</i>	4	» (Iribet, Abaufeg, Orozbet, Azpat).
<i>urigel</i>	3	» (Oster, Irati, Ainzio).
<i>urikel</i>	1	» (Afiet).
<i>xetel</i>	2	» (Etxalar, Elgoiti).
<i>txetel</i>	1	» (Narbaz).
<i>xatel</i>	1	» (Legas).
<i>urapo</i>	1	» (Nabaz).
<i>zapoziyal</i>	1	» (Etx-Aran).
<i>zapitel</i>	1	» (Liz-beng).
<i>zapiyelberde</i>	1	» (Arbizu).
<i>zapiellxter</i>	1	» (Lakuntz).
<i>kunkunberde</i>	1	» (Iturmendi).
<i>ubelalza</i>	1	» (Bakai).
<i>ubaraxi</i>	1	» (Alsas).
<i>ubariza</i>	1	» (Olazti).
<i>ubaxa</i>	1	» (Urdi).
E). <i>Apo</i>	21	»
<i>apotzar</i>	3	» (Luzai, Oster, Bid).
<i>apatarra</i>	1	» (Abaufeg).
<i>arapo</i>	1	» (Yaben).
<i>larapo</i>	2	» (Orozbet, Lizes).
<i>zarapo</i>	2	» (Beorbur, Nabaz).
<i>aputza</i>	1	» (Ustarf).
<i>zapiekunkun</i>	1	» (Lakuntz).
<i>motxoro</i>	2	» (Azpir, Egiatet).
<i>lauko</i>	2	» (Ituren, Legas).
<i>kunkuna, (e)</i>	10	» (Geien, Sakan).
<i>zapo</i>		Efi askotan.
63. <i>Prantzie</i>	3	efitan (Leitz, Uitz, Azpir).
<i>frantzia, (e)</i>		Gañerakoetan.
64. <i>Prantzes</i>	4	efitan (Madoz, Leitz, Uitz, Beruet).
<i>frantzes, prantsesa, frantsa</i>		Gañerakoetan.
<i>autxa</i>	2	efitan (Ustarf, Urzain).

65. *Orolgarí* . . . 1 » (Yaufi).
oroigari. . . . 3 » (Etxalar, Oster, Ainzi).
oroikari. . . . 4 » (Afiet, Beorbur, Lekaro, Elgofi).
oroitzaren . . . 1 » (Abautep).
oraitzaren . . . 2 » (Bera, Luzaide, recuerdo).
oroitzepen . . . 2 » (Afaiz, Alkoz).
oroizepen . . . 1 » (Gartzain).
66. *Lapurdi* . . . 14 »
Jaburdi . . . 3 » (Afaiz, Alkoz, Narbarr).
«Ezia beti Lapurdin festa». (Beramendi). Biba basanabar, kuku Lapurdi (Osteritz). Lapurdire baauke emendik (Beorburu).
67. *Lapurtarak* . . . 9 eñitan (Lekar, Arizk, Afalotz, Ainzi, Oster, Luzai, Amai, Orozbet, Abautep).
lapurditarak (1) . . . 4 » (Elgofi, Beorburu, Le-kunbefi, Yaben).
jaburditarak . . . 4 » (Nabaz, Alkoz, Afaiz, Yaufi).

(1) *Lapurditarak* = raza de ladrones (Yaben).

Joanes Etxebefik barka bekit, baño Lapurdi aurki da *lapur-eri*, Erderaz ere esalen da: «gascón, ladrón», eta gaskonak gureen artean dire.

ERIZKIZUNDIA NAPAROA BARENEN

I. ITZEN OTSA

1. A × A.

- A) *Areba* Efi guzietan.
B) *Arebak* 8 efitan (1).

Arebek 6 » (Efirik geienetan bletara).
Z) *Ama* Efi guzietan.

2. D vocal artean.

- A) *Edo* 10 efitan.

- B) *Edan* 9 »

Z) *Iduki* 4 » (beskotz, ustaritz, kanbo, hazpar). Gañerako efletan ukhan. Iduki esaten dutenetan ere aurki mus-ean bakafik.

3. E + A.

- A) *Bear* Efi guzietan.

- B) *Luzia* Efi guzietan.

4. F) Aferak eta kafe. Pilipe, Aldude-n bakafik.

5. G vocal artean.

Egun edera . . . 8 efitan.

eun 2 » (urket, ustar).

Lo dago 4 » (hazp-aldu, kanb, besk).

lo do 3 » (helet, urket, D. Garaz).

lo dao 1 » (ustaritz).

Ohian do, lo díuzü, t. a.

6. Y vocal baten auréean.

- A) *Yan* 9 efitan.

- B) Bizkairako.

7. Amaierako I + A.

Egia 9 »

Egliya 1 efitan (Aldude).

8. I + O.

(1) Ez dire erabilí amar efi baizik.

- A) *Igortzi* . . . 1 efitan (kanbo).
Perekatu, protatu, toratu, karakatu t. a.
- B) *Ighesi* . . . 1 efitan (haspar).
igesi . . . 1 » (kanbo).
ihesi . . . Gañerakoetan.
- Z) *Igan* . . . 6 efitan (D. garazi, haspar, usta, bēsk, aldu, kanb).
igain . . . 1 » (bardotz).
irain . . . 2 » (urket, helet).
iragan . . . 1 » (larzabal).
9. *I + L.*
- A) *Hil* . . . Efi guzietan l-rekin.
- B) *Egile, figile, etc.* Efi guzietan l-rekin.
- Z) *Mutilla=criado.* Efi guzietan.
Orkatila ordez aztalexurā.
Neskatila Bardotze-n.
- D) *Zil da = es libre* (kanbo-n).
Xilko zilko Efi guzietan.
10. *I + N.*
- A) *Zazpira* . . . Efi guzietan.
- B) *Arin* . . . Efi guzietan.
11. *I + S.*
- Isildu* . . . 5 efitan (haspar, aldud, bēsk, urk, helet).
Izildu . . . 1 » (Ustaritz, ixildu diminutivo).
Ixildu . . . (larzal, bēsk, kanb, ust, D. Garazi).
12. *I + T.*
Zuritu, xuritu-(l). Efi guzietan t-rekin.
13. *I + Ts.*
Itsu . . . 6 efitan ts-rekin (ust, aldu, kanb, bar, helet, larzab).
itxu . . . » (larzab, helet, urk, bēsk, hasp, D. Garazi).
14. *I + Tz.*
- A) *Balitz* . . . Efi guzietan.
- B) *Litake, lileke* . . Efi guzietan. Iñon ez tz-rekin.
15. *I + Z.*
- R) *Izan* . . . 7 efitan (Beste iruetan ez da ageri).
- B) *Gizona bizi*. Efi guzietan z-rekin.

- Z) *Zoriz* Efi guzietan.
16. *H + D.*
- A) *Bildur ordez beldur.*
- B) *Hil da, hil düzü, t. a.* Efi guzietan.
17. *In + D.*
- A) *Inder.* Efi guzietan.
- B) *Ezin du* 2 efitan (ustar, kanb).
Ez dezake, t. a. beste efietan).
18. *O + A.*
- A) *Besua* Efi guzietan.
besoa Ustaritz-en.
- B) *Noha, noa* 4 efitan. (helet, D. Garazi, haspar,
kanb).
nua 1 » (aldud).
Baniazu yoan niz t. a.
19. *R vocal artean.*
- A) *Egun ere bai* 2 efitan (kanb, helet).
» *ee* Gañerako efietan.
- B) *Etxerat, (ra)* 3 efitan (haspar, aldu kanb).
Etxeat Gañerakoetan.
20. *diminutiv.*
- Xakur* 9 efitan Alduden, ez bestetan).
- Xerí* 8 »
- xuri* 3 » (besk, D. Garazi, ust).
21. *T diminutivo.*
- Talo* 1 efitan (Ustar).
- guti* 5 » (larzab, helet, urk hazp, ust).
- tu* 1 » (helet).
- tuntun* 2 » (ust, helet).
22. A) *Arots, afamots* (bard.) azantz. Geienak *arots*. *Ots* (kanb).
- B) *Aberatsa* 7 efitan.
aberatxa 3 » (D. Garazi, bard, besk).
23. *U + A.*
- A) *Eskua* 1 efitan (hazp).
eskuya 2 » (beskoitz).
eskuia 1 » (ustar).
eskia 4 » (larzab, bard, D. Garazi, aldu).
eskilla 1 » (helet).
- B) *eskuan* 2 efitan hazp, kanb).
eskullan 1 » (helet).

- eskulan* 4 efitan (besk, urk, hazp, kanb).
eskian 4 »
eskulan 1 » (ust).
24. *Ez, berez, urez* Bat ez beste efietan.
ures Beskoitze-n.
25. *Ai + L.*
Sailean (ian) 6 efitan.
Sailian 1 (kanbo).
26. *A + en.*
Hain Efi guzietan.
27. *Ai + S.*
A) *Aise* Efi guzietan.
B) *Maisu ordez erienta.*
28. *Ai + T.*
Aita 9 efitan.
Aita 1 » (bardotz).
29. *Ai + Tx.*
Gaitza Bat ez beste efietan.
gaitza Beskoitze-n.
30. *Ai + Z.*
Haize, aize. Efi guzietan.
31. *Ei + L.*
Ereille 8 efitan (erehile kanbo-n).
eraile 1 » (ustar).
ereitzale 1 » (D. Garazi).
32. *Ei + N.*
Behin Efi guzietan.
33. *O.*
34. *Ei + T.*
A) *Hil beite* 1 efitan (ustar).
» *bite* 1 » (kanb).
» *bedi* 7 » (aldu, hazp, besk, urk, bard, helet, larz).
B) *Emendatu, Oeltu ez da emengoa.*
Z) *Ereiten* 8 efitan (erehiten, kanb).
eraiten 1 » (ustar).
35. *Leizar* 8 »
Ilzar 1 » (ustar).
36. *Soil* Efi guzietan.

37.	<i>Oi + n.</i>	
	<i>Solneko</i>	. . . 6 efitan.
	<i>suñeko</i>	. . . 1 » (bard).
38.	<i>Oi + T.</i>	
	<i>Lohitu</i>	. . . 4 efitan (D. Garazi, ust, aldu, kanb).
Gañerako, efietan loiz-tatu t. a.
39.	<i>Oi + z.</i>	
	<i>Ootzeiko</i>	. . . Efi guzietan.
40.	<i>Au + a.</i>	
A)	<i>Lauak</i>	. . . Efi guzietan.
B)	<i>Gauaz</i>	. . . 7 efitan.
<i>gabaz</i> . . . 5 » (batzuetan, bietara).
41.	<i>Au + e.</i>	
A)	<i>Hauek</i>	. . . 2 (urk, bêsk).
<i>hauk</i> . . . 3 efitan (D. Garazi, bêsk, hazpar).
<i>hok</i> . . . 6 »
B)	<i>Oauerdi, gauherdi.</i>	Efi guzietan.
Z)	<i>Gauero</i>	. . . Iñon ez.
<i>Oauoroz</i> . . . 6 efitan (D. Garazi, aldu, ustar, bard, helet).
	<i>gau guziz</i>	. . . entzutenago da.
D)	<i>Laueun, lauehun</i>	Efi guzietan.
E)	<i>O.</i>	
42.	<i>O. Oeanurik</i>	. . . Kanbo-n.
43.	<i>Au + o.</i>	
A)	<i>Gauon, gauhon, gauhun.</i>	8 efitan.
<i>gahun</i> 2 » (bard, aldud).
B)	<i>O.</i>	
44.	<i>Eu + a.</i>	
	<i>Nuen</i>	2 » (kanb. ustar).
<i>nuin</i> 1 » (ustar).
Gañerakoan nian, niun, nizun, etc.
45.	<i>Eu + e.</i>	
	<i>Zuek</i>	. . . 2 efitan (ustar, kanb).
Ziek, zik, gañerako efietan.
46.	<i>Argina</i>	. . . Efi guzietan.
	<i>burdina</i>	. . . 7 efitan.
	<i>burdiña</i>	. . . 2 » (larzab, bard).
	<i>ozpina</i>	. . . 5 » (D. Garazi, ust, aldud).

Gañerakoetan *minagria*

47. *Eskuetan* . . . 1 efitan (aldu).
eskietan . . . 3 » (ust, helet, urket)
eskuyetan . . . 1 » (hazpaf).
eskietan . . . 2 » (D. Garaiz, bard).
eskitan . . . 1 » (D. Garaiz).
48. *Ibaia* . . . 2 » (ustar, aldud).
Oar. *Uharla* (bēsk) *Urhändia* (D. Garaiz, urk, hazp, helet,
ust, aldud).
urhaitza (larzab). Cfr. *uhaitz*.
Erayak . . . 1 efitan (kanb). Besteetan *efain*, *efain*,
efein, etc.
49. *Gainerat* . . . 8 »
gañera . . . 1 » (larzab).
gairat . . . 1 » (bard).
50. *Behla* . . . Efi guzietan.
Eho . . . 6 efitan.
51. *Idola* . . . Iñon ez, Izla (larzab) ithandi (helet)
zipu, zipi, (ezp, hazp, bard); aintzirk
(ustar) ihiztoka (bēst).
52. *Oinez* . . . 8 efitan.
huñez, uñez . . . 2 » (larzab, bard).
-

II. ITZEN ERABIDEA

1: *-az, -taz, -tzaz, -zaz.*

A) *Nitaz* . . . 9 efitan.

enetako . . . 1 » (aldud).

enetzat . . . 1 » (urket).

B) *Huntaz* . . . Efi guzietan.

Z) *Hortaz* . . . Efi guzietan.

D) *Hartaz* . . . 5 efitan.

hetaz . . . 5 »

F) *Gizone* . . . 8 »

2. *Gazteño* . . . 5 » (besk, urke, bard, bəzp).

gazteto . . . 2 » (bard, aldu).

Mando . . . 8 »

aundi handi . . . 2 » (aldud, kanb).

motx . . . 1 » (kanbo).

ñabar . . . 5 » (ustar, larzab, kaab).

orotx . . . 1 » (kanb).

xali . . . 1 » (kanb).

andere . . . 4 » (ustar, kanb, helet, bēsk). Andereño (bēsk).

elo . . . 2 » (kanb, aldud).

4. Aumentativos.

A) *Ontzar* . . . 1 » (kanbo).

aunditzar . . . 1 » (aldud).

etxetzar . . . 2 » (kanb, aldud).

B) *Inon ez*.

Z) *Inon ez*.

D) *Inon ez*.

5. *Estali* . . . Efi guzietan.

zabali . . . 1 efitan (helet).

zorotzl . . . 1 » (helet).

6. *Gaurdanik* . . . 1 » (kanbo).

egundanik . . . 3 » (urk, bard, bēsk).

Lehendanik . . . 1 » (kanbo).

Orzidanik . . . 8 »

Ordudanik . . . 1 » (kanb).

Betidanik . . . Efi guzietan.

Tipidanik . . . 3 efitan (D. Garazi, bard, kanb).

- Ipidanik* . . 1 efitan (helet).
aintzinedanik . 1 » (larzab).
aspaldidanik . 7 »
7. *Aspaldiganik* . 1 » (urket).
8. *Urundanik* . . 4 » (besk, urk, D. Garazi, kanb)
urendanik . . 1 » (bard).
9. A) *Egunartio, -artian.*
Egunartino . . 1 efitan (bard).
gaurdaino . . 1 » (kanb),
oraindaino . . 1 » (kanb).
oraldino . . 1 » (urket).
egundaiño . . 1 » (kanb).
e(g)undino . . 1 » (urk).
betidaino . . 1 » (kanb).
Gelenak arte artlo
B) *Oraindailo* . . 1 efitan (kanb).
- *oraino* . . . 1 » (hazp).
oino . . . 2 » (besk, ustár).
orano . . . 1 » (urk).
oano . . . 1 » (helet).
ono . . . 3 » (bard, aldu, larzab).
orartino . . . 1 » (D. Garazi).
10. O.
11. *Gordegua* . . 3 » (D. Garaz, aldud, larzab, gor-dagu).
etzangu . . . (D. Garaz, aldu).
Gordagi (larzab) etzangi (helet). Qordailu (besk, urk).
12. - Tar n-ren atzetik. Beti -dar; Azkaindar, Suheaskunder Irundar, Donibandar.
-tar l-ren ufena; batzuk-dar *Larzabalda*, *Madrildar*; beste batzuk *Larzabaltar*, *Madrilitar*.
13. O.
14. *Egunean* . . 1 efitan (kanbo).
Egunian . . . 4 » (larzab, aldud, ustár, D. Garazi).
egunien . . . 1 » (bard).
egunin . . . 1 » (urk).
Bihamunian, biamonin (urk).
Egungo = de hoy . . . Eti guzietan.
egundanik = desde hoy 3 efitan (urk, bard, aldu).

Egunetik goitik, egundanik góitik etc. a.

15.	<i>Mahinan</i>	2	efitan- (hazp, ust),
	<i>mahian</i>	4	» (helet, bêst, aldu, urk).
	<i>mahayen</i>	1	» (kanb).
	<i>mahan</i>	1	» (larzab).
	<i>mahañen</i>	1	» (bard).
	<i>mahaletik</i>	1	» (kanb).
	<i>mahitik</i>	3	»
	<i>malnetik.</i>	1	» (ust).
	<i>mahainetik</i>	1	» (hazp).
	<i>mahaltik</i>	2	» (larzab, urk).
	<i>mahañtik</i>	1	» (bard).
	<i>mahikoa</i>	3	» (kanb, larzab, urk).
	<i>mahainkoa</i>	1	» (bard).
	<i>mahikoa.</i>	4	» (hazp, bêsk, helet, aldu).
	<i>mañekoa</i>	1	» (ust).
	<i>mahalra (1)</i>	3	» (larzab, bêsk, urk).
	<i>mahirra</i>	4	» (aldu, hazp, bêsk, helet).
	<i>mainerat</i>	1	» (ustar).

B) O.

Z) O.

14. A) Geienak *gauan*, *gautik*, *Gauean*, *gauetik*, etc. (kanb).

B) *Lauean*. Iñon ez. Ordokian (kanbo, helet)- ordian (ordian larzab); betian (bêsk).

17. A) *Amaren* 1 | efitan (hazpar). |

	<i>amaena</i>	3	» (aldud, ust, larzab).
	<i>amaina</i>	1	» (D. Garazi).
	<i>amâna</i>	3	» (kanbo, helet, bard, urk, bêsk).

B) *Senararena* 1 |

senaraena 3 |

senarâna 6 |

18. A) *Amarentzak* 1 | efitan (hazpar). |

	<i>amantzat</i>	2	» (beak, urk).
	<i>amântzat</i>	1	» (ustar).
	<i>amaendako</i>	1	» (helet).
	<i>amândako</i>	1	» (kanb).
	<i>amaindako</i>	1	» (D. Garazi).
	<i>senarântzat.</i>	1	» (ustaritz).
	<i>senaraendako</i>	1	» (D. Garazi).
	<i>senarântzat</i>	1	» (urk).

- Gañerako efletan ez da ageri.
19. Batzuk *Irungo*, besteak *Iruneko*. besteak deus ere ez.
Irundik eta Iruntik (hazparn).
Emengo . . . 6 efitan Besteetan ez da ageri. Hebengo (larzab).
hemendik . . . 4 » (kanb, ust, hazp, helet).
hebentik . . . 1 » (larzal).
20. *Madrileko* . . . 3 » (urk, helet, ust).
-tik ez da ageri.
- 21, 22. Utsean daude erizkizundiak. Beskoitzeko, Ustaritzeko, Donezahatzeko, besterik ez da ageri r-ren, s-ren eta z-ren atzetik ez dezaguke yakin g ala k, d ala t denik.
Lurdesko ez da esaten: Lurdeko, Lurdako (larzab).
23. A) Mendi *batean* . 1 efitan (kanb).
» *batian* . 6 » (larzab, helet, aldu, ustar, hazp, D. Garazi);
» *batetan* . 3 » (besk, urket, bard).
B) *Egun batez*. . . 7 »
» *baten* . 1 » (helet).
» *batian* . 2 » (hazpar, aldad).
24. *Mendirat buruz eta mendi alderat*: -raniza ibon ez.
25. *Enekin* . . . Efi guzietan.
enekilan . . . 1 efitan (larzab).
enekila . . . 1 » (D. Garazi).
26. *Oizoneri* . . . 2 » (besk, urke).
gizoner . . . 7 »
gizuner . . . 1 » (bard);
27. Galtzeko ifiskuan, pundian, lanyerian, etc.
Galtzer . . . 1 efitan (kanb).
28. Heldu den *hilabeteko* . . . 3 efitan (kanb, larzab, bard).
» » *hilateko* . . . 3 » (besk, urk, hel).
» » *iléteko* . . . 1 » (bard).
» » *ilako* . . . 1 » (ust).
» » *ilarte* . . . 1 » (D. Garazi).
29. *L + Ka* .
- A) *Eztulka* . . . Efi guzietan. Eztulka (bard).
B) *Izikia, ixilikia* . . . Efi Guixietan.
30. *O*.
31. *L + Ki*.
Oihalki . . . 3 efitan (helek; urk, ustar).

	<i>oyalki</i>	.	.	2	efitan (bard, kanb).
	<i>Txalki</i>	.	.	1	» (bard).
32.	<i>N + kt.</i>				
A)	<i>Arainki</i>	.	.	5	» (helet, urk, ustár).
B)	<i>O.</i>				
33.	A) <i>Non</i>	.	.	1	» (kanb).
	<i>nun</i>	.	.		Efi guzietan.
B)	<i>Nondik</i>	.	.	1	efitan (kanb).
	<i>nundik</i>	.	.	9	»
	<i>nuntik</i>	.	.	2	» (larzab, bard).
34.	<i>Noiz.</i>	.	.	9	»
	<i>nuiz</i>	.	.	1	» (bard).
35.	<i>Nola</i>	.	.	9	»
	<i>nula</i>	.	.	1	» (bard).
36.	<i>Nolako</i>	.	.	9	»
	<i>nulako</i>	.	.	1	» (bard).
37.	<i>Zonbat</i>	.	.	6	» (helet, urk, D. Garaizl. hazp, aldu, kanb).
	<i>zomat</i>	.	.	1	» (ustár).
	<i>zunbat</i>	.	.	2	» (larzab, bard).
38.	A) <i>Nor</i>	.	.	9	»
	<i>nur</i>	.	.	1	» (bard).
B)	Bakafareñdako bezala.				
Z)	<i>Nork.</i>	.	.	1	» (kanb).
	<i>nok</i>	.	.	8	»
	<i>nuk</i>	.	.	1	» (bard).
49.	A) <i>Zer</i>	.	.	8	» (baita ze ere batzulan).
	<i>ze (bakafik)</i>	.	.	1	» (larzab).
	<i>zer gauza (D. Garaiz)</i>				<i>ze gauzak (aldu, helet).</i>
40.	A) <i>Zoin</i>	.	.	7	efitan.
	<i>zuin</i>	.	.	2	» (larzab, bard).
	<i>zein</i>	.	.	1	» (hazparn).
B)	Bakafareñdako bezala.				
41.	A) <i>Nihaur (nihau)</i>	.	.	5	efitan.
	<i>nla</i>	.	.	1	» (aldud).
	<i>nihoni</i>	.	.	1	» (ustár).
	<i>niho</i>	.	.	2	» (besk, urk).
B)	<i>Hihaur</i>	.	.	7	»
	<i>hioni</i>	.	.	1	» (ustár).
	<i>hone</i>	.	.	1	» (urk).

	<i>lho</i>	1	efitan (bēsk).
Z)	<i>Bera</i> , (hua bera) Efi guzietan.		
D)	<i>Guhaur</i>	2	efitan (helet, bard).
	<i>guhaur</i>	2	» (larzab, hazp).
	<i>guhaunik</i>	1	» (kanb).
	<i>guguau</i>	1	» (aldud).
	<i>guonik</i>	1	» (ustar).
	<i>gu au berak</i>	1	» (D. Garazi).
	<i>guhone</i>	1	» (urket).
	<i>guhor</i>	1	» (bēsk).
E)	<i>Zuhaur</i>	6	»
	<i>zuhor</i>	1	» (bēsk).
	<i>zuhone</i>	1	» (urk).
	<i>zuoni</i>	1	» (ustar).
F)	<i>Zihauriek</i>	2	» (bard, larzab, ziauriek).
	<i>zihauk</i>	1	» (helet).
	<i>ztonek</i>	2	» (bēs, urk).
	<i>ziek</i>	1	» (D. Garazi).
	<i>ziek berak</i>	1	» (hazpar).
	<i>zuek</i>	1	» (kanb).
	<i>zulk</i>	1	» (ustar).
	<i>zlik</i>	1	» (aldud).
G)	<i>Berāk</i>	3	» (bēsk, urk, bard).
	<i>hek berak</i>	3	» (D. Garazi, hazp, aldud).
	<i>berak</i>	1	» (kanb).
	<i>berak berek</i>	1	» (larzab).
	<i>berēk</i>	1	» (ustar).
	<i>hek</i>	1	» (helet).
42. A)	<i>Dute</i>	7	»
	<i>dizie</i>	3	» (larzab, bard, urket).
B)	<i>du</i>	7	»
	<i>dizu</i>	1	» (urk).
	<i>dizi</i>	2	» (larzel, bard).
Z)	<i>Duena</i>	1	» (kanb).
	<i>duina</i>	1	» (ust).
	<i>dienas</i>	2	» (larzab, bard)
	<i>dlinas</i>	6	»
D)	<i>Duela</i>	1	» (kanb).
	<i>duila</i>	1	» (ustar).
	<i>diela</i>	2	» (larzab, bard).

	<i>dilla</i>	.	.	.	6	efitan
43.	<i>Nakon</i>	.	.	.	6	»
	<i>nakozun</i>	.	.	1	»	(urk).
	<i>niakozun</i>	.	.	2	»	(larzab, bard).
	<i>niakozon</i>	.	.	1	»	(D. Garazi).
	<i>nloin</i> .	.	.	1	»	(ustar).
44.	<i>Hil nezazu</i>	.	.	Efi guzietan.		
45.	<i>Badaukat</i>	.	.	2	efitan	(aldud, kanb).
	<i>Badut bahut</i>	.	.	Gañerako efietan.		
46. A)	<i>Badaki</i>	.	.	6	efitan.	
	<i>baaki</i> .	.	.	7	»	
						Bietara (Larzal, helet, hasp, ustar).
B)	<i>Banakien</i>	.	.	1	efitan	(D. Garazi).
	<i>banakiln</i> .	.	.	4	»	(haspar, ust, kanb, helet).
	<i>banakin</i> .	.	.	1	»	(D. Garazi).
	<i>banakizun</i>	.	.	2	»	(besk, urk).
	<i>baniakizun</i>	.	.	1	»	(larzal).
	<i>banekizUn</i>	.	.	1	»	(bard).
	<i>banekian</i>	.	.	1	»	(D. Garazi).
Z)	<i>Balaki</i>	.	.	7	»	
	<i>bazakizUn</i>	.	.	1	»	(bard).
	<i>bazakin</i>	.	.	1	»	(aldud).
D)	<i>Banaramate</i>	.	.	1	»	(kanb).
	<i>baneamate</i>	.	.	1	»	(helet).
						Gañerako efietan galdu da era labufa
47. A)	<i>Ez + d.</i>					
	<i>Eztaki, eztakizu, etc.</i>	.	.	Efi guzietan /-rekin.		
	<i>Etzlakizu</i>	.	.	.	Larzab-en.	
B)	<i>Ez + b.</i>					
	<i>Ezbalaki</i>	.	.	1	efitan (urk),	
	<i>Ezpalaki</i>	.	.	Gañerako efietan p-rekin.		
Z)	<i>Ez + g.</i>					
	<i>Ez gira, ez gie, ez gituzu, etc.</i>	.	.	7	efitan.	
	<i>Ezkara, ezkira, (k-rekin)</i>	.	.	5	» (helet, ald, kanb).	
D)	<i>Ez + l.</i>					
	<i>Ez lezake, ezlio, etc.</i>	.	.	5	»	
	<i>elezake, elio, eluke</i>	.	.	5	» (larzab, ust, kanb).	
E)	<i>Ez + n.</i>					

	<i>Eznago, eznuzu.</i>	.	untsa.	.	2 efitan (kanb, larzab).
	<i>Enuzu, eniz, etc.</i>	.	»	.	Gañerakoetan.
F)	<i>Ez + z.</i>				
	<i>Etzen hil</i>	.	.	.	Bi ez beste efietan.
	<i>ezfizun hil</i>	.	.	.	Bardotze-n.
I)	<i>Ez + h.</i>				
	<i>Ehiz on, un, ona, una.</i>	.	.	.	Efi guzietan z gabe.
48. B)	<i>Nuen.</i>	.	.	1	efitan (kanb).
	<i>nuyen</i>	.	.	1	» (ustar).
	<i>nin</i>	.	.	4	» (helet, aldud, haspar, D. Garazi).
	<i>nian</i>	.	.	1	» (bêsk).
	<i>nizun</i>	.	.	1	» (urk).
	<i>nizin</i>	.	.	2	» (larzab, bard).
49.	<i>Hil tzauf</i>	.	.	6	»
	<i>zautzazu</i>	.	1	»	(urket).
	<i>tziatzil</i>	.	1	»	(larzab).
	<i>tziatazu</i>	.	1	»	(bard).
51.	<i>Ekartzen badako</i>	.	.	1	efitan (bêsk).
	» <i>balako</i>	.	.	6	»
	» <i>balezako</i>	.	.	1	» (larzab).
	» <i>balezo</i>	.	.	1	» (helet).
	» <i>balainko,</i>	.	1	»	(aldud).
52.	<i>Egun, elgar, ikusiko</i>	dugu.	dizigu.	etc.	6 efitan (larzab, hel, bar, D. Garazi, ustár, aldu).
53. A)	<i>Egin dut.</i>	.	.	6	efitan.
	» <i>dizut</i>	.	1	»	(urk).
	» <i>dizit</i>	.	1	»	(larzab).
B)	<i>Egin dutala.</i>	.	.	5	»
	» <i>duala</i>	.	.	4	»
54.	<i>Edan izan banu</i>	.	4	»	(bar, bêsk, haspar, kanb).
	* <i>ukhan</i> »	.	4	»	(kanb, larzab, D. Garazi).
55.	<i>Eman</i>	.	.	Efi guzietan.	
	<i>emaiten</i>	.	.	(kamb).	Beste efietan uts.
56.	<i>Hiltzaile.</i>	.	.	2	» (bêsk, urk).
	<i>hiltzale</i>	.	.	7	»
57. A)	<i>Hiltzen</i>	.	.	Efi guzietan.	
B)	<i>Eskainti</i>	.	.	3	efitan (ust. aldud, kanb).
	<i>eskeini</i>	.	.	3	» (bêsk, urk, D. Garazi).
	<i>eskenti</i>	.	.	1	» (bard).

- eskini* . . . 1 eñitan (helet).
eskeñi . . . 1 » (larzab).
eskindu . . . 1 » (hazpar).
Eskaintzen. . . 1 » (kanbo). Beste efietan ez da zantzurik: aurki denak -tzen, *ez-den*.
58. A) *Dagon* . . . 1 » (aldu).
daon. . . . 1 » (ust).
dohon . . . 1 » (kanb).
- Efi orientan hilik *dena*, ez *dagona*.
- B) *Dagola* . . . kanbon.
59. *Edaten dut*, *dizut*, etc. . . 9 eñitan.
Edateut 6 »
edateot 1 » (ustar).
60. A) *Surat* erori. Efi guzietan.
B) *Mezarat* (lat) Efi guziétan.
61. *Noranahi* . . . Efi guzietan (*Noratznabi* D. Garazi).
62. A) Egon behar dut, *dizit*, etc. Geienak.
» » niz. . . . 2 eñitan (bêsk, ust).
Oar. Galde au askok nãsten dute: aurki *egon beará niz burura zaie*.
- B) Egon naht, *gogo dut* 2 eñitan (helet, aldut).
» » » niz, *nuzu* . . . 6 »
- F) *Gogo dut eta uste dut*.
63. *Hok* 6 eñitan.
hauek 2 » (bêsk, ust).
hauk. (urk, bêsk, D. Garazi, hazpar).
64. *Horiek* 3 » (larz, bard, D. Garazi).
horik. 3 » (helet, hazpar, aldud).
hoik 2 » (urk, bêsk).
holek. 1 » (kanb).
hoyek 1 » (ustar).
65. *Hek* Efi guzietan, bat gutxi.
heyek 3 eñitan (urk, bêsk, ust).
kek (aldud).
67. *Egitekoa*, *eginbehafa*, *eginbidia* (D. Garazi, *Eginkizun ez*).
68. *Badaukat* . . . 2 eñitan (kanb, helet).
Gañerakoetan *baut*, *baizut*, etc.
69. *Bazaukan* . . . 2 eñitan (aldud, helet).

Gañerakoetan bazün, etc.

Bazabilan . . . 3 efitan (kanb. aldu, D. Garazi).

bazailan. . . 5 »

bazabilazün . . 1 » (bard).

bazailazun. . 1 » (larzab).

III. ITZ BATZUEN ERABILKERA

1. *Eskuara* . . . Efi guzietan.
Heskuara . . . 2 efitan (bard, helet).
2. *Eskualeri* . . . 5 » (larzab, helet, hazpar, ust, ald).
eskualheri . . . 5 »
heskualheri. . . 1 » (bard).
3. *Aiskide* . . . 4 »
aizkide . . . 2 » (larzab? D. Garazi?).
aixkide . . . 1 » (aldud).
4. *Zazpi* . . . Efi guzietan.
5. *Guzi*. . . . 7 efitan Bestietan *oro, dena*.
6. *Gazte* . . . 8 »
gaste . . . 2 » (bêsk? urk?).
Asteazkena, astezkena. Bat ez beste efietan.
Asteskena . . . *Beskotze-n?*
8. *Aberats* . . . 8 efitan.
aberatx . . . 2 » (urk, bard).
9. *Bizartsu*. . . 3 » (helet, urket, kanb).
bizarzia. . . 1 » (aldud).
bizarduna . . . 5
10. *Esne*. . . . 7 »
Ezne. . . . 3 » (larzab, D. Garazi, aldud).
11. *Orzegun* . . . 2 » (D. Garazi, aldud).
ortzegun . . . 5 »
ortsegun . . . 1 » (bêsk).
ostegun . . . 1 » (larzab).
12. *Ekhainaren* (an) 7 an . . . Efi guzietan; ez -ko.
13. *Elhe, ele itza da* (parole) ez *izkera*, iñon ere.
14. *Eskeñik aski* . . . 1 efitan (bard, zârak).
esker anitz. . . . 2 » (bêsk, hazpar).
esker mila, mila esker . . . 6 »
mertzi anitz . . . 1 » (urk).
mertzi biziki . . . 1 » (bêsk).
15. *Donostia* 1 » (ustar).
Donostiako. . . . 2 » (ustar, hazpar, *Donestiako*).

Geienak «Sansebastiane»

16. *Gehiago* . . . 2 efitan (bard, hazpar).
geihago . . . 1 » (kanb).
gehigo . . . 2 » (D. Garazi, urk).
gehio . . . 2 » (bêsk, larzab).
geiao . . . 1 » (ustar).
Bilbao, Bilbau, ez Bilbo.
17. *Zaindu* . . . 7 efitan.
 Hartatu (helet) soñatu, gôrnatu.
18. *Agindu* . . . 6 efitan.
 Hitz eman (larzab, urk, hazp, ustar)
19. *Leize* . . . 2 efitan (kanb, larzab).
leze . . . 4 » (urk, D. Garazi, ust, aldud).
20. *Argirat argitarat* . . . atera.
21. *Bizitze bat* . . . Bat ez beste efietan.
Bizi bat . . . Aldude-n.
Eriofze bat . . . 9 efitan.
Gauza bat . . . 6 »
Erregina bat . . . 7 »
22. *Erreenteria* . . . 1 » (larzab).
24. A) *Lola* . . . 1 efitan (bard).
Urtarila . . . Gañerakoetan.
- B) *Otsaila, (la)* . . . Efi guzietan.
- Z) *Martxua, (-sua)* . . . Efi guzietan.
- D) *Apirila (apila)* . . . Efi guzietan.
- E) *Mayatza* . . . Efi guzietan.
- F) *Ekhaina* . . . 5 efitan (larzab, bard, D. Garazi, hazp, kanb).
ekheina . . . 1 » (helet).
Ereyaro . . . 1 » (urket).
erearo . . . 2 » (bêsk, ustar).
garagarzaro . . . 1 » (aldud).
- G) *Uztaila (ila)* . . . Efi guzietan.
- H) *Agorila* . . . Bi ez beste efietan. (Aboria, aorla).
aboztuya . . . 1 efitan (ust).
aguztua . . . 1 » (kanb).
- I) *Burulla, bûla, bûla t. a.)*. Efi guzietan.
- L) *Urria* . . . Efi guzietan. *Urrieta* (bard).
- M) *Azaro* . . . 4 efitan (larzab, helet, D. Garazi, aldud).
Hazlla . . . 5 »

- Haztila* . . . 1 efitan (bard).
- N) *Abendu* . . . Efi guzietan.
25. *Gosari* ordez *askari* esaten da, ta *gosaldu* ordez *askaldu*.
30. *Mindegia* . . . 3 efitan (helet, urk, ustaz).
mintegia . . . 1 » (kanb).
31. *Isiltasun* (xii) . . . Efi guzietan.
Zuzentasun . . . Bat ez beste efietan.
zuzendasun . . . Urketa-n.
34. *Errebidea* . . . 6 efitan.
Bide zabala . . . 2 » (kanb, aldud).
Bide handia . . . 1 » (D. Garazi).
Bide berria . . . 1 » (tarzab).
35. *Hilkor* . . . 7 »
hilgor . . . 2 » (bard, helet).
Hilgor = muerte repentina (besk)
36. *Naparoatik*, — ra. 1 efitan (kanb).
Naparatik, — ra. 2 » (aldud, hazp).
Naparetik, — ra. Gañerakoetan.
37. *Napartar* . . . 1 efitan (kanb).
Nabartar (baxinabartar). Gañerako efietan.
39. A) *Astelehena* Efi guzietan
B) *Asteharte* (arte) Efi guzietan.
Z) *Asteazken* (astezken) Efi guzietan.
D) *Ostegun* 1 efitan (tarzab).
Ortzegun (or zugun) Gañerako efietan.
E) *Ostirala* 1 efitan (tarzab).
Ortzirala 9 »
Ebiakoitza 1 » (helet).
jakoitza 1 » (tarzab).
Idakoitza (irakoitza) 1 « (bard).
F) *Larunbata* 7 » (Beste 3 etan uts).
G) *Igande* Efi guzietan.
40. O.
41. *To, no* 1 efitan (kanb).
42. O.
43. *Agur egin* (eran) 4 efitan (helet, bard, besk, kanb).
salutatzia Gañerako efietan.
44. *Despeitu, adio eran*.
45. *Gogoatu*, gogon izan, ibili Orhita (bard).
46. *kurutze* (kütze). Efi guzietan.

47. *Griñá* Efi guzietan.
48. *Baladí = Blas.* kanbo-n.
49. *Gure alde* Efi guzietan.
50. *Jauna*, etc.
51. *Edaterat.* Bat ez beste efietan.
edaten Aldude-n.
52. *Orhoit zite* Efi guzietan.
53. *Afrika.* Guziek f-rekin.
54. *Yarí* Efi guzietan.
55. *Ezta deus* (deusik) 7 efitan.
yeus etzu 2 » (larzab, bard).
ezta fitxik 2 » (D. Garazi, ustar).
56. *Lege* Efi guzietan.
57. *Aitaso* 6 efitan.
aitatxi (urk, bard, hazp).
apitxi (ustar).
aita haizun = *aitaren aita* (kanb).
58. *Yeiki*. . . . 6 efitan.
yaiki. . . . 1 » (kanb).
yeki. . . . 2 » (bard, ustar).
59. *Gizonik aski* 4 » (helet, D. Garazi, ustar,
kanb).
aski gizon (gizun). 3 » (larzab, bard, urk).
aski gizonik 2 » (hazpar, D. Garazi).
60. *Bereñer* (bêter, bealer) = monaguillo. Efi guzietan.
61. *Betilun* 1 efitan (aldud).
betikilun. . . . 1 » (kanb).
begilun 1 » (hazpar).
Hun 6 »
Goibel Efi guzietan.
Beltzuri. . . . 9 efitan.
Biotzil 3 » (urk, bard, aldud).
soil (bakafik) = solo, aislado.
triste. . . . Efi guzietan.
62. *Otoitz egin* Bat ez beste efi guzietan.
63. A) *Yinkoan ollua, Yinkolua*. 3 efitan (helet, larzab, aldud).
parpala 1 efitan (bard).
parpaluna 1 » (urk).
papilona. . . . 3 »
txintxitoli 1 » (bêsk).

- txintxitoya* . . 1 eñitan (ustar),
atxalili . . 1 » (aldud).
B) *Lipi* . . . 1 » (aldud).
lipi . . . 2 » (larzab, D. Garazi).
tardaña . . 3 » (bêsk, urk, bard).
armiarma . . 4 » (bard, hazp, ust, kanb).
armiarmau . . 1 » (helet).
arbi mamalu . . 1 » (kanb).
Z) *Gauinara* . . 2 » (helet, ustар).
gauainera . . 1 » (hazp).
gauinera . . 1 » (hazp).
gauañera . . 1 » (D. Garazi).
ainera zitala . . 1 » (urket).
gaelia (helia) . . 2 » (bard, kanb).
inara . . . 1 » (aldud)
apotzaŕa . . 1 » (larzab).
D) *Ihela* . . . 6 »
igela . . . 2 » (bard, ustар).
ighela . . . 1 » (D. Garazi hazp).
E) *Apotzaŕa* . . 6 »
apua (aphua) . . Gañerako eñitan. Batzutan bietara.
64. *Prantzia* . . 3 eñitan (urk, bard, larzab).
Frantzia . . Gañerakoetan.
65. *frantsesa* . . Eñi guzietan.
66. *Oroitzapena* . . Eñi guzietan.
67. *Lapurdi* . . Eñi guzietan.
68. *Lapurtaŕak*. . Eñi guzietan.
-